



# RAPPORTAGE RESULTATEN TOUR INULST

Online en offline participatie gemeente Hulst

Februari - Juni 2024

## **INHOUDSOPGAVE**

<b>1.</b>	<b>DOEL</b>	<b>3</b>
<b>2.</b>	<b>OPZET</b>	<b>4</b>
<b>3.</b>	<b>PROCES EN DEELNAME</b>	<b>5</b>
<b>4.</b>	<b>RESULTATEN EN DISCLAIMER</b>	<b>6</b>
<b>5.</b>	<b>GEMEENTEBREDE RESULTATEN</b>	<b>7</b>
<b>6.</b>	<b>RESULTATEN EN CONCLUSIES ONLINE ENQUÊTE</b>	<b>10</b>
<b>7.</b>	<b>RESULTATEN PER KERN</b>	<b>28</b>
<b>8.</b>	<b>VERVOLG</b>	<b>29</b>
<b>9.</b>	<b>AFSLUITING</b>	<b>36</b>

**Bijlage - Verslagen van de negen ‘etappes’**

## **1. DOEL**

### **Wat is Tour Inulst?**

We gaan het gesprek aan over diverse te verwachten ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving (de ruimte waarin we wonen, werken, elkaar ontmoeten en recreëren). Dat kan gaan over het opheffen van een maatschappelijke voorziening in het dorp, de behoefte aan een bepaald woningtype, het ontbreken van ontmoetingsruimten of de toenemende vergrijzing. Door de bestaande voorzieningen en deze ontwikkelingen in beeld te brengen, hopen we ze te kunnen koppelen tot een positieve ontwikkeling of kans voor een dorp. In het hele traject denken we in oplossingen, niet vanuit problemen.

### **Waarom doen we dit?**

We organiseren dit integrale participatieproces om een beeld te krijgen van de wensen, kansen en knelpunten in dorpen en wijken. De input van bewoners, ondernemers, verenigingen is daarbij cruciaal. De input nemen we mee in het opstellen van de gemeentelijke Omgevingsvisie en diverse sectorale beleidskaders zoals het accommodatiebeleid, het duurzaamheidsbeleid en de woonzorgvisie.

Om te voorkomen dat er 'vermoeidheid' bij de inwoners ontstaat en om de betrokkenheid te vergroten, wordt de burgerparticipatie van deze trajecten samen opgepakt. Het voordeel daarvan is dat 'abstractere' onderwerpen uit de Omgevingsvisie en het duurzaamheidsspoor gelijktijdig aan bod komen met concretere ontwikkelingen die de inwoners direct raken, zoals de toekomst van een sportcomplex of de opwekking van zonne-energie. Daarnaast hebben alle thema's impact op de leefomgeving en moeten daarom in samenhang met elkaar worden bekeken.

### **Wat willen we er mee bereiken?**

Tijdens het participatietraject zijn de burgers, ondernemers en verenigingen meegenomen in de trends voor de gemeente Hulst op de lange termijn. De betrokken inwoners hebben meegedacht over het leefbaar houden van hun dorp of wijk waarbij rekening is gehouden met die trends, wettelijke verplichtingen en ontwikkelingen in de omgeving. Betrokkenen hebben de mogelijkheid gehad om hun mening te uiten en mee te denken over oplossingen. Ook is duidelijk waar burgers, ondernemers en verenigingen waarde aan hechten in hun leefomgeving en hoe dit kan worden versterkt. Deze informatie nemen wij mee bij het opstellen van de visies en beleidsregels.

## 2. OPZET

### *Offline*

Tijdens de Tour Inulst werd 'offline' het gesprek gevoerd per dorp en wijk over diverse thema's in de leefomgeving (o.a. maatschappelijke trends, wonen, zorg, landbouw, economie, voorzieningen/accommodaties, natuur, klimaat, duurzaamheid, etc.). Alle onderwerpen hebben betrekking op de fysieke leefomgeving.

Omdat iedere kern zijn eigen kenmerken en vraagstukken kent, verdelen we de gemeente in 9 delen. Het gaat dan om onderstaande dorpen inclusief hun buitengebieden:

1. Ossensisse, Zeedorp en Walsoorden
2. Sint Jansteen, Heikant, Kapellebrug
3. Hengstdijk en Vogelwaard
4. Lamswaarde, Kuitaart en Terhole
5. Graauw, Paal, Zandberg en Emmadorp
6. Hulst Noord, Hulst-Zuid en Hulst binnenstad
7. Kloosterzande
8. Clinge
9. Nieuw-Namen

Iedere avond duurde van 19.30 tot 21.30 uur. Dit deden we in de lokale dorpshuizen. De avond startte met een inleidende presentatie door (een adviseur van) de gemeente met daarin een toelichting over de Tour Inulst, de aanpak en de belangrijkste trends.

Om alle trends en ontwikkelingen goed in beeld te krijgen, is er een februari 2024 eerst een participatiesessie met allerlei organisaties georganiseerd. Al deze organisaties werkten binnen het grondgebied van de gemeente. Tijdens deze participatieochtend zijn diverse partijen met elkaar het gesprek aangegaan over ontwikkelingen binnen hun vakgebieden. Door het delen van deze informatie met elkaar ontstaat enerzijds kruisbestuiving tussen organisaties in diverse vakgebieden. Anderzijds werd er informatie opgehaald die we vervolgens kon delen met de inwoners en ondernemers tijdens de Tour Inulst.

### *Online*

Sommigen waren verhinderd tijdens de Tour Inulst in hun dorp of wijk. Anderen vinden het prettiger om enkel online deel te nemen. Daarom hebben we, naast de gesprekken in de dorpshuizen, ook een online enquête gedeeld. De enquête kon eenieder invullen via [www.DoeMee.inulst.nl](http://www.DoeMee.inulst.nl)

Per kern stond gedurende vier weken de enquête open. De deelname was anoniem. De antwoorden zijn geanalyseerd en in een rapport samengevat. De resultaten zijn in hoofdstuk 5 samengevat.

### 3. PROCES EN DEELNAME

De Tour Inlust bevatte onderstaande 'etappes'. In de laatste kolom staan het aantal aanwezigen per sessie.

Data etappes	Kern/wijk/buurtschap	Locatie	Aantal aanwezigen (+/-)
Dinsdag 5 maart 2024	Gesprek met professionals	Den Dullaert Hulst	30 organisaties
donderdag 28 maart 2024	Ossenisse - Zeedorp - Walsoorden - Kreverhille - Perkpolder	Hof ter Nesse - Ossenisse	12
dinsdag 16 april 2024	Sint Jansteen - Heikant - Absdale - Kapellebrug	De Warande - Sint Jansteen	22
dinsdag 7 mei 2024	Lamswaarde - Terhole - Kuitaart - Roverberg - Molenhoek	De Luifel - Lamswaarde	14
Dinsdag 14 mei 2024	Hulst Noord - Dullaertwijk - Langs de Linie - Goudkust - Schuddebeurs - Patrijzenhoek	Den Dullaert - Hulst	Samengevoegd met Hulst-Zuid
Donderdag 23 mei 2024	Kloosterzande - Kruisdorp - Strooienstad	Bimendeur - Kloosterzande	5
Woensdag 29 mei 2024 *	Vogelwaarde - Hengstdijk - Kampen - Oude Stof - Vogelfort - Pauluspolder - Luntershoek	Dorpscentrum - Vogelwaarde	14
Woensdag 5 juni 2024	Hulst Zuid - Binnenstad - Grote Kreek - Componistenwijk - Tragel - Industrieterrein	Hotel Hulst	16
Woensdag 12 juni 2024	Graauw - Paal - Zandberg - Kruispolderhaven - Baalhoek - Scheldevaartshoek - Emmadorp	Dorpshuis - Graauw	12
Woensdag 19 juni 2024	Nieuw Namen	De Kauter - Nieuw Namen	22
Woensdag 26 juni 2024	Clinge - Statenboom - Halfeind - Zeegat	Malperthuus - Clinge	5
Totaal:			122 bewoners of ondernemers + 30 organisaties

Daarnaast is de online enquête 146 keer ingevuld. Hierover meer in hoofdstuk 6.

#### **4. RESULTATEN EN DISCLAIMER**

In totaal zijn 122 burgers en/of ondernemers naar de Tour Inulst avonden gekomen. Daarnaast is er een contact geweest met circa 30 organisaties die werken binnen de gemeente Hulst. Online hebben 146 personen de enquête ingevuld. Het is lastig om in te schatten hoeveel unieke deelnemers de Tour Inulst had, omdat aanwezigen van de avonden soms ook de enquête hebben ingevuld. We schatten in dat er online en offline opgeteld circa 230 unieke deelnemers zijn geweest.

De insteek van de Tour was om een gesprek te faciliteren tussen bewoners, ondernemers, organisaties en de gemeente met als centrale vraag: 'Wat is er nodig om een gezonde leefomgeving te behouden en versterken?'. Dat doel is behaald. Samen met de deelnemers werd nagedacht over kansen, knelpunten en uitdagingen in hun leefomgeving en wilden we er achter komen waar men de leefomgeving voor gebruikt.

##### **Noot**

De resultaten van de Tour bieden waardevolle inzichten in de meningen en ervaringen van de respondenten. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat de respondenten niet volledig representatief zijn voor de totale bevolking van de gemeente Hulst. Daarom dienen de resultaten met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd en kunnen er geen verstrekkende conclusies worden getrokken. Toch vormen deze bevindingen een goede basis voor verdere discussie en reflectie.

## 5. GEMEENTEBREDE RESULTATEN

Bij iedere avond zijn vragen gesteld over diverse thema's als duurzaamheid, wonen en zorg, voorzieningen, leefbaarheid, klimaat, bewegen, onderwijs en economie. Ook zijn er diverse algemene opmerkingen gemaakt. De één gaat over een specifiek dorp of wijk, andere opmerkingen richten zich op een groter schaalniveau. De algemene opmerkingen zijn hieronder samengevat per thema.

Onderstaande opmerkingen zijn vooral van belang om mee te nemen in visie- en beleidsontwikkeling van de gemeente.

### Communicatie

- Betrek burgers en houdt rekening met hun wensen. Zorg ook voor voldoende communicatie en transparantie over de gemaakte keuzes. Geef duidelijk de kaders aan.
- Er is onwetendheid bij inwoners over verschillende thema's (zoals zorg, ondersteuning en activiteiten). Dit zou beter gecommuniceerd en gefaciliteerd moeten worden.

### Wonen & Zorg

- Prettig wonen wordt o.a. gekenmerkt door woorden als rust, ruimte, (verkeers)veiligheid, saamhorigheid, vrijheid en het verenigingsleven.
- Geef ruimte aan kleinschalige woonvormen (bijvoorbeeld hofjes) in de eigen kern. Denk hierbij aan wonen in combinatie met zorg, ontmoetingsruimtes, behoud van privacy. Tevens is een mix van doelgroepen en leeftijden hierbij van belang, zodat mensen naar elkaar om kunnen kijken en elkaar kunnen helpen bij diverse taken.
- Inwoners willen vaak in de eigen kern blijven wonen als ze ouder worden. Door het gebrek aan levensloopbestendige woningen kan dat nu niet en is verhuizen vaak de enige optie.
- Het begrip van (pre)-mantelzorgwoningen komt regelmatig ter sprake. Er is behoefte aan mogelijkheden voor dergelijke woningen.
- Niet alle ouderen willen per se in de eigen kern blijven. Bij die mensen kan het principe van doorstroming worden toegepast. Er wordt daarom gevraagd om meer betaalbare en levensloopbestendige woningen voor ouderen, doorheen heel de gemeente Hulst.
- In sommige dorpen zijn weinig jongeren en jonge gezinnen. Er wordt gevraagd om de jeugd zo veel mogelijk in de eigen kern te houden en nieuwe jongeren aan te trekken, bijvoorbeeld door de bouw van betaalbare starterswoningen. Tiny houses bieden mogelijk een uitkomst.
- Probeer om leegstand te voorkomen. Dit hangt echter van veel factoren af.
- Kijk naar de mogelijkheden voor een nieuwe invulling van leegstaande panden.
- In veel dorpen is er een voorkeur voor permanente bewoning in plaats van 2<sup>e</sup> woningen. Men wil voorkomen dat toerisme de overhand neemt.

## Leefbaarheid

- Inwoners waarderen initiatieven van hun medebewoners of organisaties uit de dorpen zelf. Kanttekening is dat het moeilijk is om voldoende vrijwilligers of bestuurders te vinden. Om vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken moet het flexibeler en vrijblijvender kunnen worden ingevuld.
- In een aantal kernen is sprake van grensproblematiek, waarbij sommige Belgische inwoners niet aangehaakt raken in het 'netwerk van het dorp'. Inwoners uiten hun zorgen hierover.

## Duurzaamheid:

- Veel inwoners zijn al bezig met het verduurzamen van de eigen woning. De gemeente zou specifiek de bewoners van huizen met een laag energielabel kunnen stimuleren om te gaan verduurzamen. De Energiebank kan hen hierbij helpen.
- Om te verduurzamen wordt o.a. verzocht om voorlichting en financiële ondersteuning (bv. door subsidies), en een visie m.b.t. verduurzaming van woningen.
- Er wordt gevraagd aan de gemeente om mee te denken aan het verduurzamen of het faciliteren van energetische oplossingen, door bijvoorbeeld een collectieve energieopslag in een wijk.
- Er valt nog een slag te slaan met het herstellen, toevoegen en beter toegankelijk maken van het groen in de openbare ruimte.
- Bij nieuwe ontwikkelingen en herstructureringsprojecten zou meer groen toegepast mogen worden. De ruimtelijke kwaliteit mag niet ten koste gaan van financiële overwegingen.
- Kijk naar de problematiek rond wateroverlast bij hevige buien. Extra opvang van regenwater zou mogelijk moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld bij nieuwbouwwoningen en betere waterafvoer in de openbare ruimte.
- Creëer meer bewustwording onder burgers. Ten eerste door ze vroegtijdig te informeren, ten tweede door ze zelf te betrekken om de openbare ruimte samen te onderhouden en de eigen tuin en dak te vergroenen.
- Stimuleer burgers en bedrijven om ook hun eigen terrein te ontharden en vergroenen.

## Voorzieningen:

- In een aantal kernen is er nog geen concrete invulling voor de leegstaande kerken. Vraag vanuit de inwoners om te kijken naar de mogelijkheden om deze een nieuwe functie te geven.
- Voor zowel jong als oud is mobiliteit en bereikbaarheid belangrijk. Er wordt o.a. verzocht om meer mogelijkheden voor openbaar vervoer, flexibele vervoersmogelijkheden en betere verkeersveiligheid.
- Parkeren is een belangrijk thema. Sommige inwoners zien mogelijkheden om bepaalde locaties autoluw te maken. Er moet echter wel voldoende parkeerruimte beschikbaar blijven. Handhaaf daarnaast op foutparkeerders.
- Het is belangrijk om de bestaande voorzieningen zo veel mogelijk te behouden (bv. basisschool, dorps huis, buurtwinkel en sportvoorzieningen), en ook nieuwe voorzieningen mogelijk te maken. Hiermee kan je ervoor zorgen dat jongeren in de gemeente blijven wonen of terugkeren. De afstand tot voorzieningen is voornamelijk van belang voor de oudere doelgroep.

- Probeer bestaande verenigingen in stand te houden. Initiatieven worden vaak zelf opgestart. De wens is om zelfstandig activiteiten te kunnen blijven organiseren, met ondersteuning vanuit de gemeente als daar behoefte aan is.
- Voorzie in voldoende openbare (ontmoetings)ruimtes, waar mensen kunnen samenkomen. Dit kan in de vorm van wandel-/fietspaden, sport-/speelvoorzieningen en (beweeg)tuinen.

Opmerkingen of wensen over specifieke dorpen of wijken zijn terug te vinden in de verslagen per avond, toegevoegd als bijlage 1.

## 6. CONCLUSIES ENQUÊTE

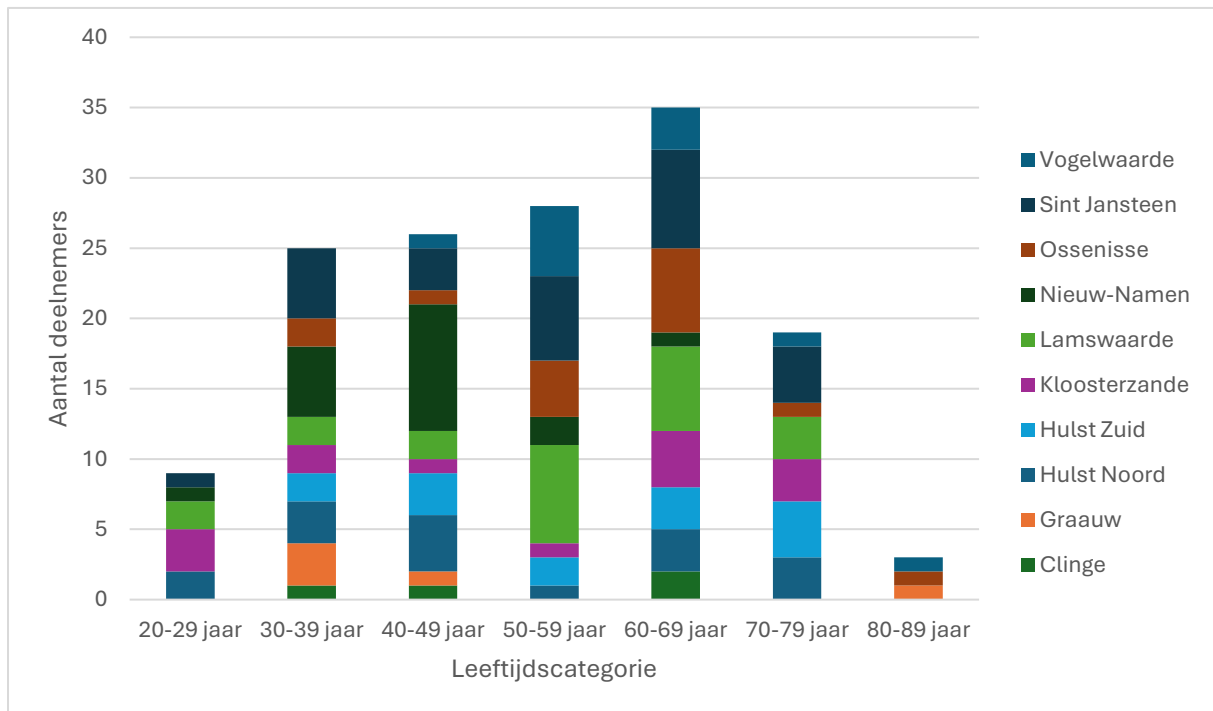
Op [www.doemee.inulst.nl](http://www.doemee.inulst.nl) kon eenieder een enquête invullen. De enquête bevatte 27 vragen en was voor iedereen hetzelfde. Per kern stond de enquête drie weken vóór de geplande avond open en tot één week na de avond. Op deze manier kon vooraf informatie worden verzameld over belangrijke thema's in het dorp. Anderzijds konden deelnemers aan de Tour Inulst die nog geen enquête hadden ingevuld, deze achteraf nog invullen.

De looptijd van de enquête en het aantal deelnemers staat hieronder per gebied weergegeven:

Gebied:	Openstelling enquête:	Sluitingsdatum enquête:	Ingevulde enquêtes:
Ossenisse - Zeedorp - Walsoorden - Kreverhille - Perkpolder	7 maart 2024	4 april 2024	15
Sint Jansteen - Heikant - Absdale - Kapellebrug	26 maart 2024	23 april 2024	27
Lamswaarde - Terhole - Kuitaart - Roverberg - Molenhoek	16 april 2024	14 mei 2024	22
Hulst Noord (Dullaertwijk - Langs de Linie - Goudkust) Schuddebeurs - Patrijzenhoek	23 april	11 juni 2024 (i.v.m. samenvoegen avonden Hulst-Noord en Hulst-Zuid)	16
Kloosterzande - Kruisdorp - Strooienstad	2 mei 2024	30 mei 2024	14
Vogelwaarde - Hengstdijk - Kampen - Oude Stoof - Vogelfort - Pauluspolder - Luntershoek	8 mei 2024	5 juni 2024	11
Hulst Zuid - Binnenstad - Groote Kreek - Componistenwijk - Tragel - Industrieterrein	15 mei 2024	12 juni 2024	14
Graauw - Paal - Zandberg - Kruispolderhaven - Baalhoek - Scheldevaartshoek - Emmadorp	22 mei 2024	19 juni 2024	5
Nieuw Namen	29 mei 2024	26 juni 2024	18
Clinge - Statenboom - Halfeind - Zeegat	4 juni 2024	2 juli 2024	4
Totaal:			146

## Leeftijd

De leeftijd van de deelnemers lag tussen de 21 en 83 jaar. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers was 53 jaar. In Tabel 1 staat de leeftijdsopbouw van de deelnemers per kern



Grafiek 1. Leeftijdsopbouw deelnemers DoeMee

## Leefsituatie en levensfase deelnemers

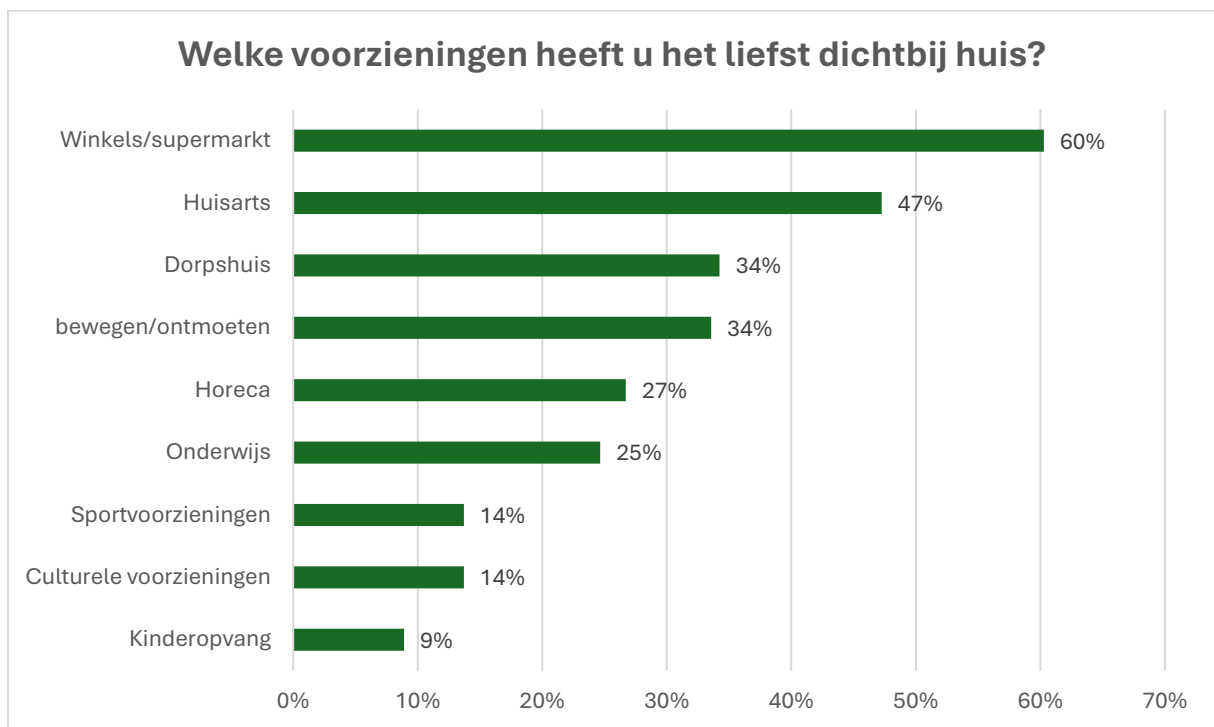
Ruim driekwart van de deelnemers heeft een partner. Ongeveer twee derde van de deelnemers heeft kinderen, waarvan ongeveer de helft niet meer thuis woont.

Slechts 5% van de deelnemers is zorgafhankelijk. De helft van hen krijgt hulp vanuit een instantie, de andere helft van partner of kinderen.

## Voorzieningen en Vervoer

### *Nabijheid voorzieningen*

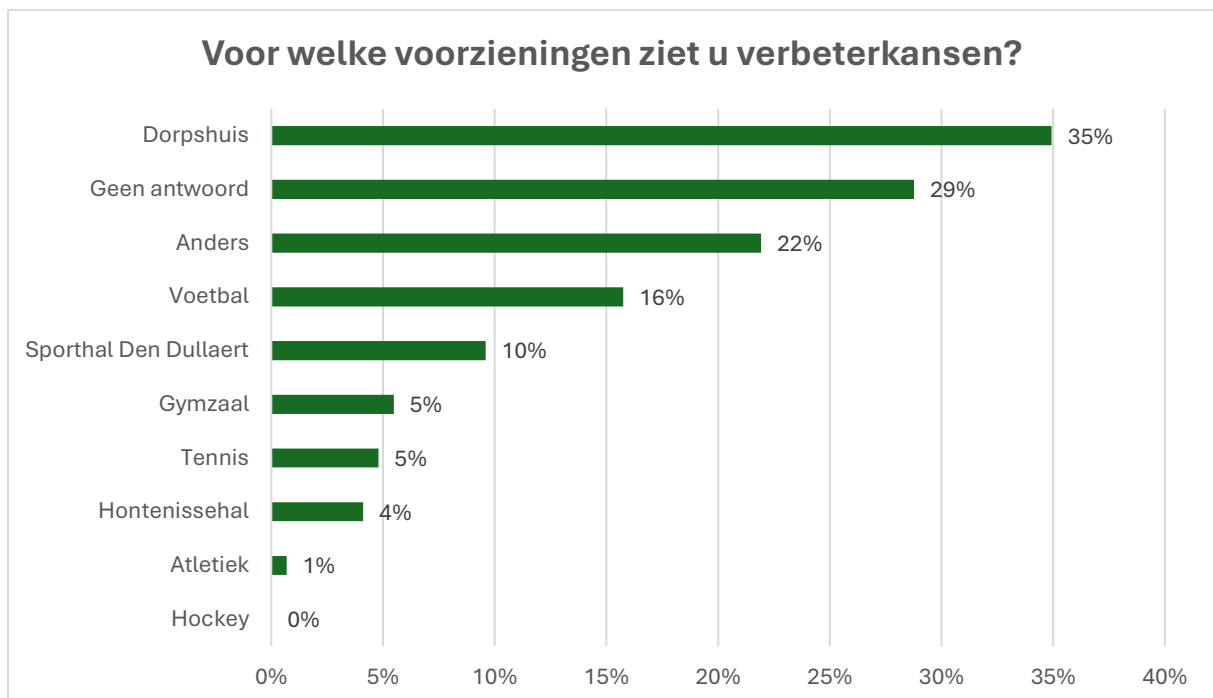
Bewoners geven aan dat winkels/supermarkten het belangrijkste zijn om dichtbij huis te hebben. Daarnaast wordt de huisarts ook vaak genoemd. Met 'dichtbij huis' wordt bedoeld in dezelfde (dorps)kern. Uit onderstaande grafiek valt af te leiden dat bewoners het niet erg vinden om voor kinderopvang, culturele voorzieningen en sportvoorzieningen naar andere kernen te gaan.



**Grafiek 2. Voorzieningen dichtbij huis**

### Verbeterkansen voorzieningen

In de enquête is de vraag gesteld welke voorzieningen kunnen verbeteren. De antwoorden ziet u in Grafiek 3. Dorpshuizen werden veruit het vaakst benoemd. Ook gaf bijna één derde aan dat ze geen verbeterkansen zien voor voorzieningen. 22% gaf een antwoord wat niet in de meerkeuze opties stond. Bij 'anders' konden de deelnemers een eigen antwoord invullen. Men zien verbeterkansen in diverse voorzieningen zoals kerken en speeltuinen, maar ook voor bijvoorbeeld natuurgebieden. Er is vraag naar het behoud van bestaande voorzieningen, met in het bijzonder scholen om jonge gezinnen te behouden en aan te trekken. Ook verkeersremmende maatregelen worden vaak genoemd. Andere verbeterpunten zijn voorzieningen voor buurtbijeekkomsten en de aanleg van parken en ontmoetingsplekken. Daarnaast worden een openluchtzwembad, ruiterbak, wandelpaden en hondenuitlaatterreinen genoemd. Ook wordt de toegankelijkheid en veiligheid van bestaande infrastructuur zoals steigers en parkeerplekken geadresseerd.



Grafiek 3. Verbeterkansen voorzieningen

Veel inwoners geven aan dat er een tekort is aan kwalitatieve sport-, speel- en ontmoetplekken in hun omgeving. Belangrijke punten die zij naar voren brengen zijn:

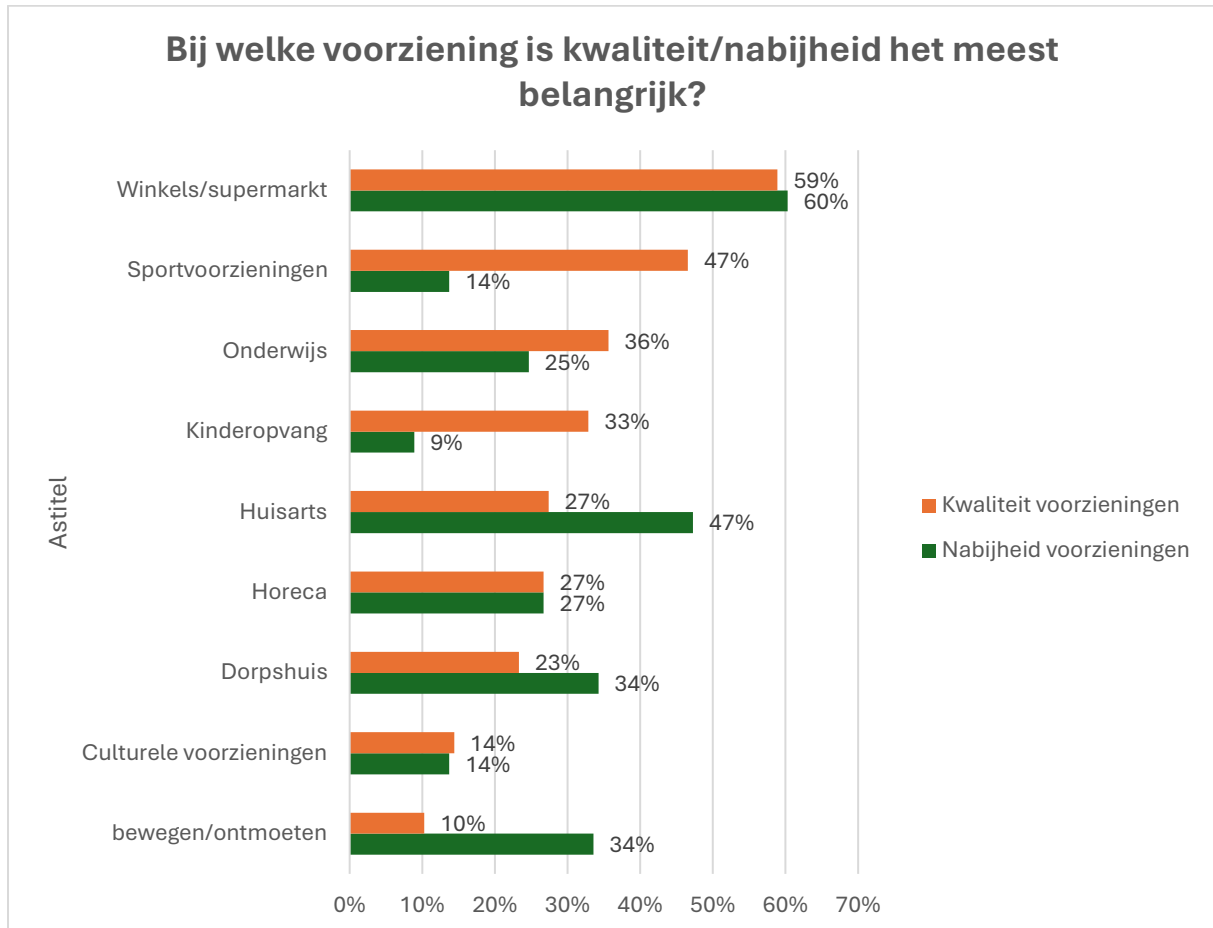
- **Speelgelegenheden voor Kinderen:** Er is behoefte aan goed onderhouden en veilige speeltuinen, met meer speeltoestellen voor verschillende leeftijden. Bestaande speeltuinen zijn vaak verouderd en niet geschikt voor jonge kinderen.
- **Ontmoetplekken:** Er is vraag naar ontmoetingsplaatsen in de wijk waar kinderen en volwassenen samen kunnen komen, zoals groene pleinen en parken. Ook moet de toegankelijkheid van deze plekken verbeterd worden, vooral voor kinderen die er naartoe willen fietsen of lopen.

- Sportfaciliteiten: Er is behoefte aan veelzijdige sportaccommodaties die voor verschillende sporten kunnen worden gebruikt. Ook worden er verzoeken gedaan om fitness- en sportapparaten buiten te plaatsen.
- Hondenvoorzieningen: Er wordt gevraagd om speciale hondenuitlaat- en speelvelden, evenals veilige hondenloslooproutes.
- Veiligheid en Onderhoud: Veel van de huidige plekken zijn slecht onderhouden en daardoor onveilig. Dit leidt tot een gevoel van onveiligheid, vooral op wegen die door sporters worden gebruikt.
- Groene Ruimtes: Er is een tekort aan groenvoorzieningen, zoals parken en speelveldjes, en bestaande ruimtes kunnen groener ingericht worden.
- In het algemeen mist men niet alleen meer speel- en sportfaciliteiten, maar ook een betere kwaliteit en onderhoud daarvan om een veilige en uitnodigende omgeving te creëren.

## Kwaliteit versus nabijheid

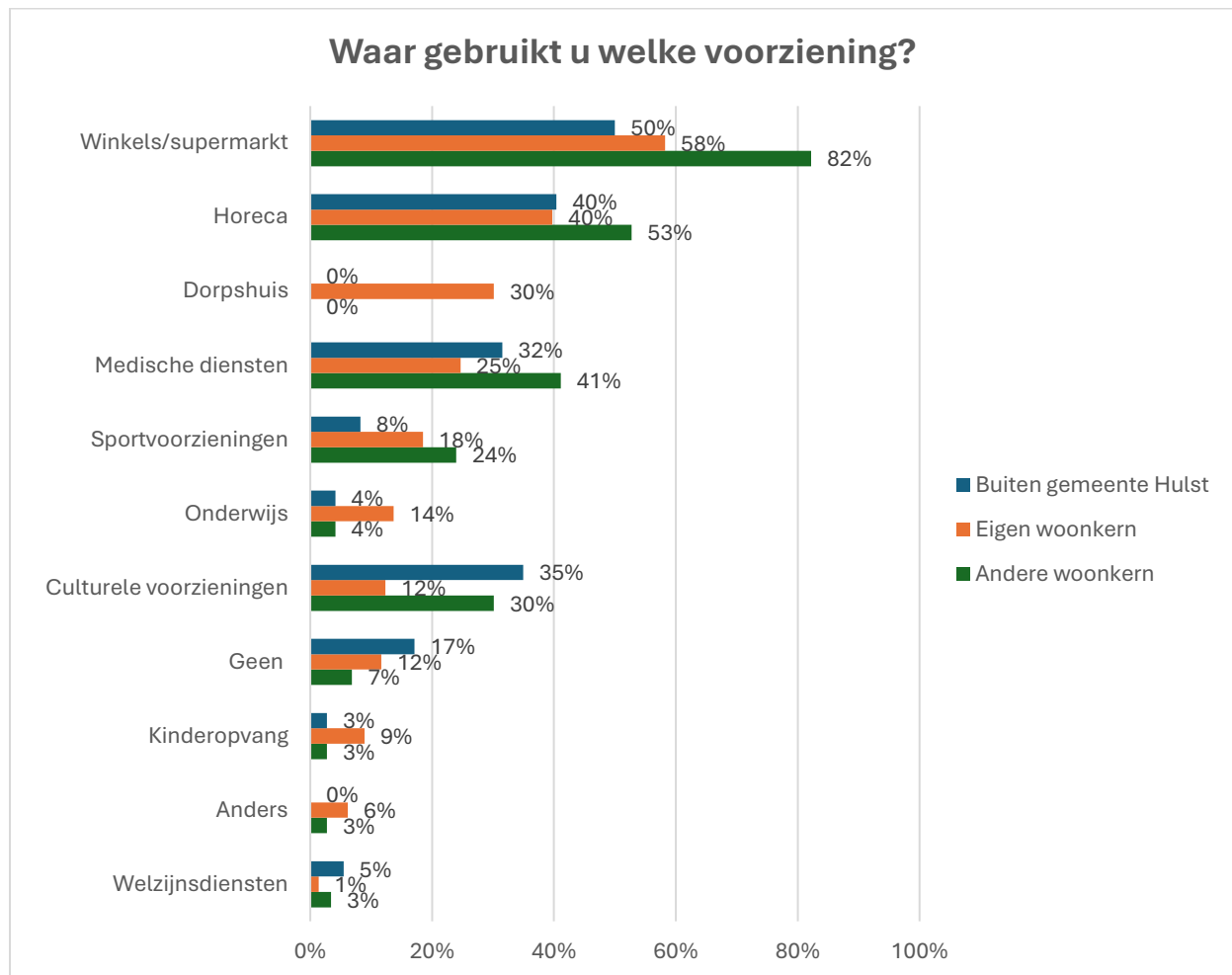
In de enquête is gevraagd wat men belangrijker vindt: kwaliteit of nabijheid van de voorzieningen. Voor winkels, supermarkten, horeca en culturele voorzieningen geldt dat kwaliteit en nabijheid ongeveer even belangrijk zijn. Bij sportvoorzieningen, onderwijs en kinderopvang geldt dat men kwaliteit belangrijker vindt dan nabijheid.

De huisarts, dorpshuis en plaatsen voor bewegen en ontmoeten zijn belangrijker nabij de woning (in dezelfde kern) dan de kwaliteit ervan.



Grafiek 4. Belang kwaliteit/nabijheid voorzieningen

In Grafiek 5 is weergegeven waar men de voorzieningen gebruikt: in de eigen kern, binnen de gemeente Hulst of buiten de gemeente Hulst. Sommige voorzieningen zijn niet in alle kernen te vinden, waardoor er automatisch elders gebruik van gemaakt wordt. Deze vraag had meerdere antwoordmogelijkheden. De percentages zijn dus ten opzichte van het totaal aantal gegeven antwoorden op deze vraag. Ter illustratie: voor winkels en supermarkten gebruikt 82% winkels en supermarkten binnen de gemeente, maar in een andere woonkern dan men zelf woont. 58% van de mensen gebruikt deze voorziening in de eigen woonkern. 50% gaat ook wel eens naar een winkel of supermarkt buiten de gemeente. Dit gaat enkel over fysieke voorzieningen, dus niet over online shops.



**Grafiek 5. Plaats van gebruikte voorzieningen**

Veel mensen maken regelmatig gebruik van de natuur en wandelpaden in hun omgeving, zoals het polderlandschap, waterwingebieden en de zee. Sommige mensen gebruiken zelfgecreëerde voorzieningen voor buurtbewoners of bezoeken lokale cafés voor activiteiten zoals kaarten of bingo. Anderen geven aan dat er weinig tot geen voorzieningen zijn in hun woonkern, zoals in Kuitaart. Daarnaast worden specifieke voorzieningen zoals een bakker en een kruidentuin ook genoemd.

### **Belangrijke openbare voorzieningen**

We vroegen de deelnemers naar belangrijke openbaar toegankelijke plekken in de eigen woonkern. De antwoorden zijn divers. Dat is voor iedere inwoner anders. Enkele hoofdpunten komen duidelijk naar voren:

1. **Gemeenschapsvoorzieningen:** Veel respondenten benadrukken het belang van dorpshuizen, buurthuizen en andere ontmoetingsplekken voor de gemeenschap zoals bijvoorbeeld Den Dullaert, De Lieve, Binnendeur. Plaatsen waar mensen samenkomen voor activiteiten en evenementen zijn erg belangrijk.
2. **Natuurlijke gebieden:** Bossen, parken, en natuurgebieden worden vaak genoemd als essentiële plekken voor recreatie, ontspanning en natuur, zoals de Steense bossen, de Liniedijk, de Groeve Nieuw-Namen, de vestingwallen, de Schommeling en de Scheldekust.
3. **Speel- en sportfaciliteiten:** Speeltuinen, sportparken, en sportvelden zijn belangrijke plekken voor kinderen en sportliefhebbers, waarbij velen de beschikbaarheid en kwaliteit van deze faciliteiten benadrukken.
4. **Onderwijsinstellingen:** Basisscholen en kinderopvang zijn ook van groot belang voor gezinnen, en worden genoemd als cruciale ontmoetingsplaatsen.
5. **Winkels en horeca:** Supermarkten, cafés en restaurants spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid van de woonkern.
6. **Historische en culturele plekken:** Respondenten waarderen ook de historische aspecten van hun woonomgeving, zoals oude gebouwen en culturele instellingen. Denk hierbij aan Den Dullaert, De Lieve en bibliotheken.
7. **Fietspaden en wandelroutes:** Er is een sterke nadruk op de behoefte aan goed onderhouden voet- en fietspaden, die verbindingen tussen verschillende plekken mogelijk maken.

Over het geheel genomen benadrukken de antwoorden het belang van een combinatie van sociale, recreatieve, en natuurlijke ruimtes voor een leefbare en verbonden gemeenschap.

### **Trots op voorzieningen**

We vroegen de deelnemers waar ze trots op zijn in hun woonkern. Er worden specifieke plekken en voorzieningen genoemd in de eigen woonkern die inwoners graag aan bezoekers laten zien. De antwoorden benadrukken een aantal terugkerende thema's:

1. **Natuur en Bossen:** Veel inwoners zijn trots op de diverse bosrijke gebieden en nemen daar bezoekers graag mee naar toe. Voorbeelden zijn de Clingse Bossen, Steense bossen, Liniedijk en 't Laantje. Natuurgebieden zoals de Zestigvoet, Saeftinghe, Putting en de Scheldekust worden ook vaak genoemd.
2. **Dorpsvoorzieningen:** Verschillende deelnemers wijzen op lokale voorzieningen zoals dorpshuizen, cafés en sportvelden. Deze zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid in de dorpen.

3. **Culturele activiteiten en historische elementen:** Monumenten in de gemeente, de binnenstad van Hulst en de stadswallen krijgen aandacht. Ook diverse culturele voorzieningen zijn belangrijk (o.a. Den Dullaert). Er wordt ook gesproken over evenementen (zoals de kermis, muziekevenementen en carnaval) en culturele attracties (zoals musea en kerken). Dit trekt ook bezoekers van buiten de gemeente aan.
4. **Ontspanning en recreatie:** Er zijn veel verwijzingen naar plekken om te wandelen, fietsen en genieten van de natuur, zoals strandjes, picknickplekken en wandelpaden. De uitgestrekte polders spelen ook een belangrijke rol.

Samenvattend zijn inwoners trots op de natuur, polders, lokale voorzieningen, historie en culturele elementen van hun woonkern, maar er is ook behoefte aan verbetering van bepaalde faciliteiten.

**Welke evenementen of gebeurtenissen dragen bij aan de identiteit van de woonkern?**  
Deze vraag stelden we ook in de enquête. De antwoorden geven een breed overzicht van wat inwoners belangrijk vinden:

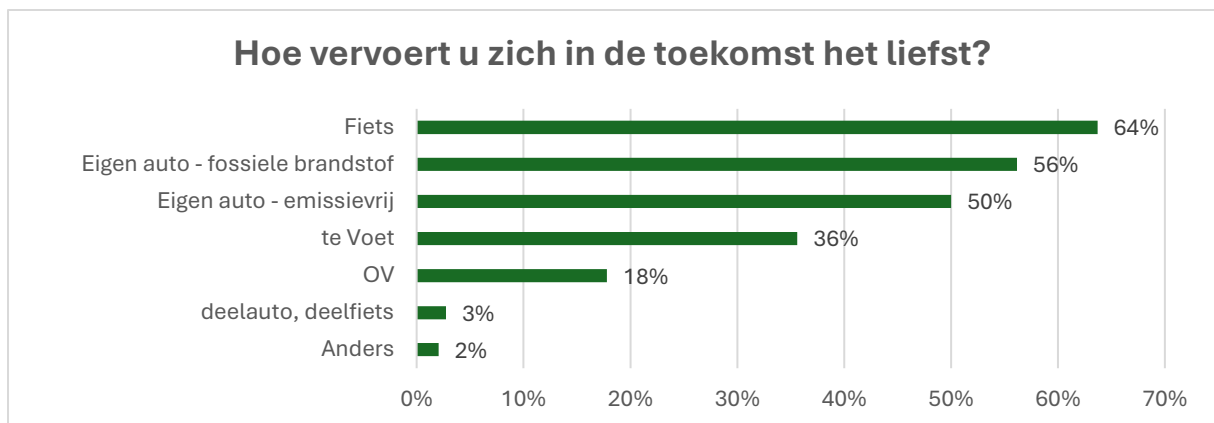
1. **Traditionele evenementen:** Veel inwoners noemen carnaval, jaarmarkten en kermissen als belangrijke evenementen die de levendigheid van de gemeenschap bevorderen. Deze evenementen creëren een gevoel van saamhorigheid. Evenementen met een regionale aantrekkende werking zoals Vestrock, Graauwrock, de Vestingfeesten en Open monumentendag worden ook regelmatig genoemd.
2. **Buurtactiviteiten:** Er is een sterke nadruk op lokale initiatieven zoals buurtbarbecues, burendag en (dorps)feesten die de contacten tussen dorpsbewoners bevorderen en de gemeenschap versterken. Verschillende (dorps)feesten zijn inmiddels ook uitgegroeid tot een regionale trekker.
3. **Sport en Cultuur:** Sportieve evenementen zoals voetbalwedstrijden en wielervedstrijden worden vaak genoemd, evenals culturele activiteiten van fanfares, muziekverenigingen en andere stichtingen.
4. **Verenigingsleven:** De rol van verenigingen, zoals sportclubs en culturele organisaties, is cruciaal voor de sociale cohesie. Activiteiten georganiseerd door deze groepen worden als waardevol ervaren voor de gemeenschap.
5. **Algemene Samenleving:** Sommige inwoners benadrukken het belang van een sociale en betrokken gemeenschap, waar men elkaar kent en ontmoet. Dit wordt vaak gezien als een kenmerk van leven in een dorp.
6. **Kritiek op gebrek aan activiteiten:** Enkele respondenten wijzen op het ontbreken of wegvallen van evenementen in hun woonkern, wat leidt tot een gevoel van gemis in levendigheid.

## Vervoer

We vroegen deelnemers hoe ze zich verplaatsen. Men kon meerdere opties kiezen. Zo'n 90% van de deelnemers verplaatst zich met de auto. Meer dan de helft van de deelnemers verplaatst zich (ook) met de fiets. Een klein deel gaat vaak te voet. Vrijwel niemand van de deelnemers aan de enquête gebruikt de taxi, het openbaar vervoer of doet aan carpoolen.

Met oog op de toekomst vroegen we hoe de deelnemers zich willen verplaatsen (meerkeuzevraag). In Grafiek 6 staan de gegeven antwoorden. Er zijn 333 antwoorden gegeven op deze vraag.

Bij 'anders' gaf men aan dat een combinatie van de antwoorden het meest voor de hand ligt. Anderen gaven aan dat rolstoeltoegankelijk vervoer belangrijk is.



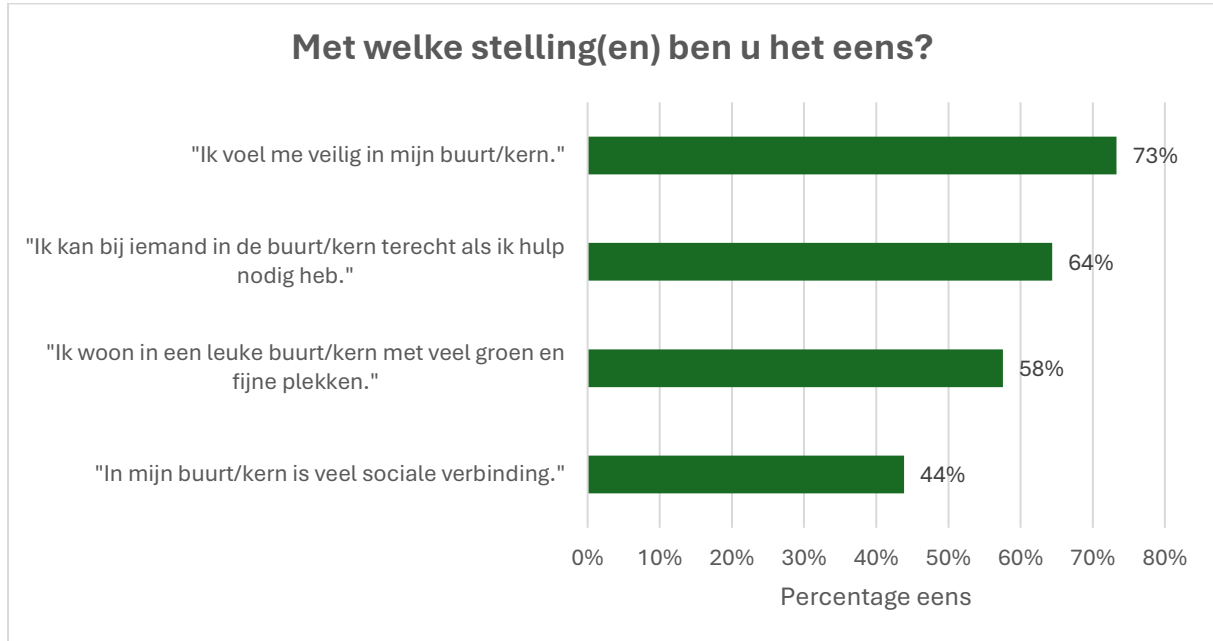
Grafiek 6. Vervoer in de toekomst

Ook vroegen we of de deelnemers in de toekomst mogelijkheden zien voor het delen van een auto met anderen in het dorp/de buurt. Zo'n 80% van de deelnemers ziet hiervoor geen mogelijkheid. Eenzelfde aantal is ook niet bereid om de huidige auto in te ruilen voor een deelauto. Slechts 4% is hiertoe wel bereid, 16% twijfelt nog.

## Wonen en woonvormen

### Prettig wonen

Aan de deelnemers werden meerdere stellingen voorgelegd. Men moest aangeven met welke stellingen ze het eens zijn. Er waren meerdere antwoorden mogelijk.



**Grafiek 7. Stellingen wonen**

Zoals blijkt uit de gegeven antwoorden voelt bijna driekwart van de deelnemers zich veilig in de eigen buurt of kern. Dat houdt ook in dat 27% zich niet altijd veilig voelt. Dit is te herleiden naar verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

64% van de deelnemers heeft hulp in de buurt of kern beschikbaar via vrienden, familie of kennissen. Ook daar valt nog winst te behalen door het zoeken van extra sociale verbindingen tussen bewoners. Dit hangt samen met de laatste stelling waarvan (slechts) 44% aangeeft dat er veel sociale verbinding is in de leefomgeving.

58% vindt dat er voldoende groen en fijne plaatsen in de buurt of kern zijn.

### Leefbaarheid

De antwoorden op de vraag over wat inwoners nodig hebben om lekker in hun vel te zitten in hun woonkern, kunnen als volgt worden samengevat:

1. **Basisvoorzieningen:** Het behoud van basisscholen en kinderopvang wordt vaak genoemd, evenals goede voorzieningen zoals supermarkten, gezondheidszorg en horeca. Dit is cruciaal voor de aantrekkelijkheid van de woonkern, vooral voor jonge gezinnen.
2. **Veiligheid en Leefbaarheid:** Inwoners hechten veel waarde aan veilige straten, vooral voor fietsers en voetgangers. Er is een sterke vraag naar snelheidsbeperkingen, verkeersdrempels en het verminderen van zwaar verkeer op bepaalde locaties om de leefomgeving te verbeteren.

3. **Groene ruimte:** Veel deelnemers benadrukken de noodzaak van meer groen, behoud van natuur en rustige gebieden. Dit draagt bij aan een gezonde en prettige woonomgeving, waarin mensen kunnen ontspannen, ontmoeten en bewegen.
4. **Rust en ruimte:** In aanvulling op de vorige punten is een rustige woonomgeving zonder overlast van geluid of druk verkeer is essentieel. Inwoners willen een aangename leefomgeving waar ze zich veilig en op hun gemak voelen.
5. **Gemeenschapsgevoel:** Er is behoefte aan sociale cohesie en actieve betrokkenheid van bewoners. Evenementen, ontmoetingsplekken en buurtactiviteiten worden als belangrijk gezien om contacten tussen dorpsgenoten te behouden en stimuleren.
6. **Toegankelijkheid:** Drempelvrije toegang en goed onderhouden wandel- en fietspaden worden ook genoemd als belangrijke aspecten voor een leefbare kern.

Samenvattend hebben inwoners behoefte aan een combinatie van goede basisvoorzieningen, een veilige en groene leefomgeving, sociale interactie, rust, om zich prettig en gelukkig te voelen in hun woonkern.

#### ***Sociale contacten en activiteiten***

Het grootste gedeelte van de deelnemers vindt het belangrijk dat er veel activiteiten worden georganiseerd in de buurt (78%). Een ruime meerderheid draagt zelf bij aan sociale contacten in de buurt, zo'n 30% doet dat niet, maar wil wel. Een klein deel (14%) heeft er geen behoefte aan.

Zo'n 30% van de deelnemers draagt zorg voor iemand in de naaste omgeving. Ongeveer de helft van de deelnemers doet dit niet, maar is wel bereid dit te doen als het nodig is. Een klein deel (17%) is hiertoe niet bereid.

#### ***Langer thuis wonen en ouder worden***

Voor een groot deel van de mensen is het groter of kleiner gaan wonen de belangrijkste reden om te verhuizen. Daarnaast verhuist 28% van de in totaal 217 gegeven antwoorden omdat ze zorg nodig hebben. Eén vierde verhuist, vaak naar de grotere kernen, om voorzieningen nabij te hebben.

Opvallend is het lage percentage dat verhuist omdat ze een duurzamere woning willen, of omdat ze de overstap maken naar een koopwoning of huurwoning.



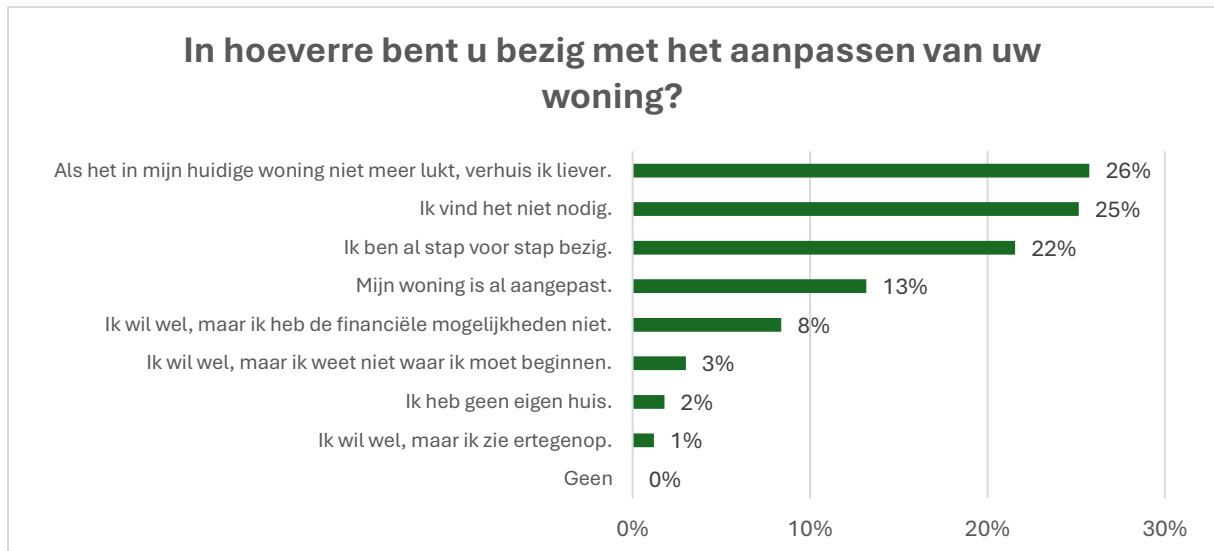
**Grafiek 8. Redenen verhuizing**

De personen die 'anders' hebben ingevuld kregen de mogelijkheid om hun redenen te formuleren. De antwoorden op de vraag omvatten verschillende belangrijke thema's:

1. **Geluidsoverlast, verkeer en veiligheid:** Als belangrijkste worden geluidsoverlast en onveilige verkeerssituaties, vooral door toenemend verkeer, genoemd als reden om te verhuizen. Voor veel inwoners is de veiligheid van hun kinderen een prioriteit. Een onveilige (verkeers)omgeving is een sterke motivatie om naar een andere plek te verhuizen. Specifiek worden de Ellestraat en Vogelweg genoemd, maar er zijn meer locaties waar de toenemende verkeersdruk een knelpunt vormt. Ook de toename van toerisme (en daarmee toenemende verkeersbewegingen) spelen daarin een rol.
2. **Groene omgeving en ruimte:** De wens voor meer buitenruimte en een groenere omgeving speelt een grote rol in de verhuisovertellingen. Mensen willen dicht bij het groen wonen, ruimer wonen (aan de rand van een dorp of wijk) of meer oppervlak aan perceel.

Samengevat zijn de belangrijkste redenen om te verhuizen gerelateerd aan verkeer, veiligheid, de wens voor een groenere omgeving en persoonlijke voorkeuren.

We vroegen in hoeverre men bezig is met het aanpassen van de huidige woning. In grafiek 9 ziet u de gegeven antwoorden. Bijna een kwart geeft aan hiermee bezig te zijn (22%) of heeft de woning al aangepast (13%). Een kwart van de respondenten vindt het niet nodig en een ander kwart verhuist liever dan de woning aan te passen.



Grafiek 9. Aanpassen woning

We vroegen mensen aan welke woonvorm ze de voorkeur geven als ze ouder worden, zie grafiek 10. Bijna de helft woont graag met jong en oud door elkaar.



Grafiek 10. Woonvormen ouderen

We vroegen aan te geven wat kan helpen als je ouder wordt en wilt overstappen naar een andere woning. Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk. Men heeft de grootste behoefte aan inzicht in het aanbod van geschikte woningen. Driekwart van de respondenten wil graag dit inzicht.



**Grafiek 11. Hulp bij overstap woning bij ouder worden**

Bij 'Anders' gaf men aan dat de overstap naar een andere woning makkelijker kan worden gemaakt door een groter aanbod van aangepaste woningen via woningbouwverenigingen, coöperaties en stichtingen. Er is ook behoefte aan hulp bij het aanpassen van de eigen woning. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat de toegankelijkheid momenteel slecht is, met weinig woningaanbod en een tekort aan zorgpersoneel.

Sommigen vinden de vraag nu niet relevant vanwege hun levensfase.

## Duurzaamheid

We vroegen of men bereid is om te helpen met het verduurzamen van de buurt of het dorp. Een ruime meerderheid (61,2%) gaf aan hiertoe bereid te zijn.

Daarna vroegen we of en waar men verbetering ziet in de biodiversiteit en de groene, gezonde leefomgeving. Meerdere antwoorden waren mogelijk en zijn zichtbaar in grafiek 12. De meesten zien verbetering, vooral in de eigen buurt of wijk. Slechts een klein deel (6%) ziet hier geen verbetering in.



Grafiek 12. Verbeteren biodiversiteit en leefomgeving

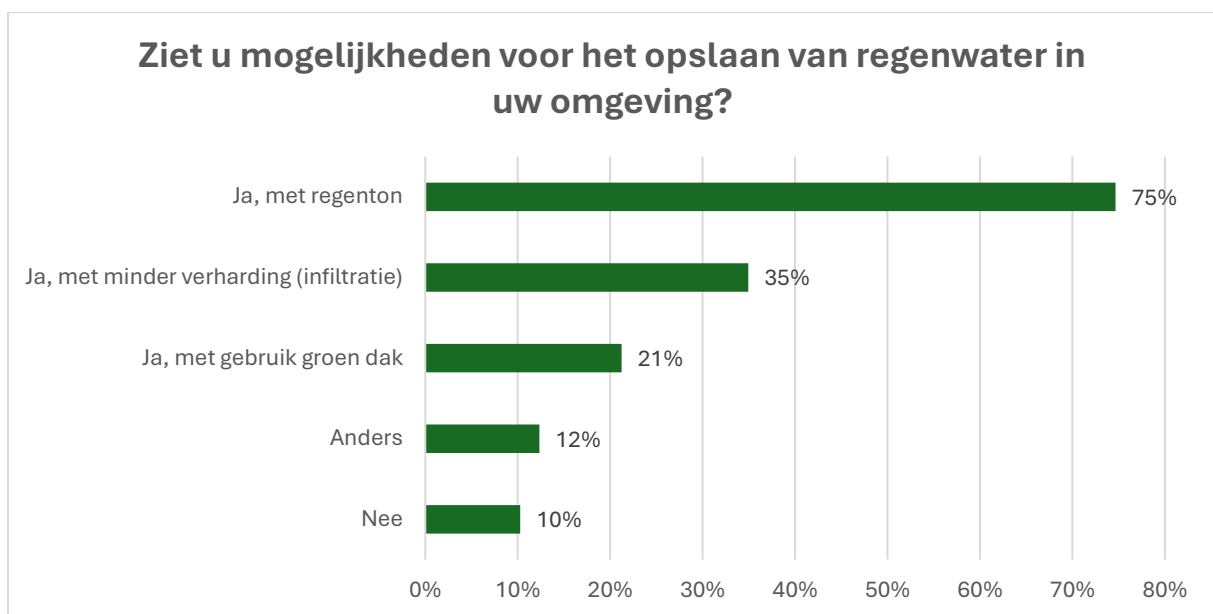
De antwoorden op de vraag naar de bereidheid om te helpen bij het vergroenen en verduurzamen van de buurt of het dorp zijn overwegend positief en bevatten diverse ideeën en initiatieven:

1. **Actieve betrokkenheid:** Veel deelnemers zijn al actief of bereid om deel te nemen aan plantdagen, bomen te planten, het delen van bloemenzaad voor bijen en samen met de buurt plannen op te zetten voor het creëren van gezamenlijke groenvoorzieningen.
2. **Aanleg en onderhoud van groen:** Er is een sterke wens op het aanplanten van bomen, struiken en bloemen, zowel in privé-tuinen als in openbare ruimtes. Ook wordt er gepleit voor minder verharding.
3. **Opleiding en samenwerking:** Veel mensen benadrukken het belang van overleg met deskundigen en samenwerking met lokale instanties zoals de gemeente en waterschappen.
4. **Duurzaamheid:** Er is interesse in verduurzamingsmaatregelen, zoals groene daken, regenwateropvang en het gebruik van natuurlijke materialen.

5. **Kritiek op bureaucratie:** Enkele deelnemers wijzen op de bureaucratische hindernissen voor het aanvragen van subsidies, wat hun bereidheid om te helpen zou kunnen beïnvloeden.
6. **Toekomstige betrokkenheid:** Een aantal respondenten is bereid om meer te doen in de toekomst, vooral na pensionering.

Al met al toont de verzameling antwoorden een sterke wens en bereidheid om bij te dragen aan een groenere en duurzamere leefomgeving.

Tenslotte vroegen we of men kans ziet om in de omgeving regenwater op te slaan. Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk, zie grafiek 13. De meeste inwoners zien mogelijkheden om regenwater op te slaan.



**Grafiek 13. Opslaan regenwater**

Bij 'Anders' werden diverse ideeën gegeven over het opslaan van regenwater. De belangrijke punten zijn:

1. **Infrastructuur en voorzieningen:** Er zijn al wadi's en waterreservoirs in de wijk. Suggesties voor het creëren van extra wateropvangplaatsen en bredere sloten zijn gedaan.
2. **Hergebruik van regenwater:** Er zijn mogelijkheden voor het hergebruik van regenwater voor huishoudelijke doeleinden, zoals toiletten en wasmachines.
3. **Gemeenschapsinitiatieven:** Buurtbewoners willen samenwerken aan plannen voor groenaanleg en het benutten van natuurlijke opslag zoals vijvers en plantsoenen.
4. **Samenwerking met instanties:** Er is behoefte aan betere samenwerking tussen waterschappen, gemeenten en lokale boeren om de waterhuishouding te optimaliseren.

5. **Innovatieve opslagoplossingen:** Ideeën omvatten het gebruik van lege septictanks, infiltratiekratten, en opslag vergelijkbaar met bestaande wateroplossingen in andere gebieden.
6. **Uitdagingen:** Er zijn zorgen over het huidige waterpeilbeheer door waterschappen, wat het opslaan van water bemoeilijkt.

In het algemeen zijn er veel creatieve ideeën voor regenwateropslag, maar ook uitdagingen die aangepakt moeten worden.

## **7. RESULTATEN PARTICIPATIEAVONDEN PER KERN**

Van de in totaal 9 'etappes' (tafelgesprekken) in de dorpen is per kern een verslag gemaakt. In dit verslag zijn zowel algemene opmerkingen als specifieke wensen, kansen of verbeterpunten voor die kern opgenomen. De verslagen zijn bijgevoegd als bijlage 1 bij dit rapport.

## 8. VERVOLG

Tijdens de Tour Inulst zijn er zowel online als offline veel wensen, verzoeken of problemen aan bod gekomen. Door onderscheid te maken tussen opmerkingen op strategisch niveau en de praktische wensen (van bijvoorbeeld de herontwikkeling van een bepaald gebied tot het realiseren van een hondenspeelweide) krijgen de resultaten het juiste vervolg.

In dit hoofdstuk is de input op strategisch niveau opgesomd en is per opmerking aangegeven wat de gemeente met deze input doet, of al heeft gedaan. Deze aanvulling is met groen aangegeven. Opmerkingen over specifieke locaties worden binnen de gemeente aan de behandelend afdeling doorgegeven.

### Communicatie en participatie

- Betrek burgers en houdt rekening met hun wensen. Zorg ook voor voldoende communicatie en transparantie over de gemaakte keuzes. Geef duidelijk de kaders aan.

*De gemeente Hulst wil burgerparticipatie verder bevorderen. Bij nieuwe (bouw)projecten betrekken we burgers en organisaties zo goed mogelijk. Dit is ook opgenomen in het 'Participatiebeleid initiatieven in de fysieke leefomgeving'. Dit geldt ook voor derden die binnen de gemeente een ontwikkeling willen doen. Daarnaast proberen we via ons participatieplatform Doe Mee Inulst burgers online op de hoogte te houden en te betrekken bij projecten. De gemeente Hulst gaat komende jaren verder aan de slag om participatie zo goed mogelijk vorm te geven.*

- Er is onwetendheid bij inwoners over verschillende thema's (zoals zorg, ondersteuning en activiteiten). Dit zou beter gecommuniceerd en gefaciliteerd moeten worden.

*De gemeente Hulst zal dit intern én met haar betrokken partijen afstemmen op welke manier dit kan worden verbeterd. Het gaat hierbij met name om bestaande voorzieningen en activiteiten onder de aandacht te brengen bij de juiste doelgroep.*

### Wonen & Zorg

- Prettig wonen wordt o.a. gekenmerkt door woorden als rust, ruimte, (verkeers)veiligheid, saamhorigheid, vrijheid en het verenigingsleven.

*Als gemeente hechten we belang aan bovenstaande waarden. Onder het thema Voorzieningen wordt hier verder op ingegaan.*

- Geef ruimte aan kleinschalige woonvormen (bijvoorbeeld hofjes) in de eigen kern. Denk hierbij aan wonen in combinatie met zorg, ontmoetingsruimtes, behoud van privacy. Tevens is een mix van doelgroepen en leeftijden hierbij van belang, zodat mensen naar elkaar om kunnen kijken en elkaar kunnen helpen bij diverse taken.

*De gemeente heeft inzicht in hoe de bevolking zich ontwikkelt en we sturen erop dat de woningbouw moet voldoen aan de kwalitatieve behoefte. We nemen de resultaten uit de Tour Inulst mee in het vervolgtraject rond het thema Wonen & Zorg, en dan met name ouderenhuisvesting. Dit zal ook landen in de Omgevingsvisie.*

*De gemeente Hulst heeft daarnaast al een Woonzorgvisie met uitvoeringsagenda opgesteld. We zien dat de input uit de Tour hierbij goed aansluit.*

*Tevens zijn er ook verschillende trajecten lopende rond het Woon-Zorg thema. De Provincie Zeeland en de Zeeuwse gemeenten hebben samen het 'Afsprakenkader ouderenhuisvesting Zeeland' opgesteld. Dit is een uitwerking van eerder gemaakte afspraken over ouderenhuisvesting in de Zeeuwse Woondeal over welke soort woningen worden bijgebouwd tot 2030 en hoe dit wordt gemonitord. Vanuit de Provincie is ook een traject opgestart om de verschillende aandachtsgroepen in beeld te brengen. De opgave aan ouderenhuisvesting en overige aandachtsgroepen zal onderdeel worden van het gemeentelijk volkshuisvestingprogramma (2026). In de prestatieafspraken ten slotte, worden afspraken gemaakt tussen woningcorporaties, huurdersorganisaties en de gemeente. Hierin zijn zaken vastgelegd als langer thuis wonen, realisatie nultredenwoningen, kleinschalige woonvormen zoals hofjes in combinatie met zorg in de kleinere kernen, doorstroming en ontmoetingsruimtes.*

- Inwoners willen vaak in de eigen kern blijven wonen als ze ouder worden. Door het gebrek aan levensloopbestendige woningen kan dat nu niet en is verhuizen vaak de enige optie.

*Via de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, Woondeal en in een verdere uitwerking in het Afsprakenkader zijn minimale aantallen benoemd voor nultreden-, geclusterde en zorggeschikte woningen. Bij nieuwe woningen wordt hier dus al op gestuurd.*

*Daarnaast is er ook de mogelijkheid om de eigen woning levensloopbestendig te maken. Het Rijk en de Provincie bieden hiervoor op regelmatige basis subsidieregelingen aan.*

- Het begrip van (pre)-mantelzorgwoningen komt regelmatig ter sprake.

*Steeds meer mensen willen gebruik maken van de mogelijkheid om een mantelzorgwoning te bouwen. Dit kon vroeger pas op het moment dat er effectief sprake is van mantelzorg. Degene aan wie mantelzorg wordt verleend, moet beschikken over een zorgindicatie. In de praktijk zien mensen het echter vaak aankomen wanneer er binnen enkele jaren mantelzorg nodig is. Ze willen daarom vooruitlopend hierop al een mantelzorgwoning gaan bouwen en bewonen, oftewel een pré-mantelzorgwoning realiseren.*

*De gemeente Hulst heeft beleid voor pre-mantelzorgwoningen. Er kan (onder voorwaarden) in de gemeente Hulst een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor de realisatie van een pré-mantelzorgwoning.*

- Niet alle ouderen willen per se in de eigen kern blijven. Bij die mensen kan het principe van doorstroming worden toegepast. Er wordt daarom gevraagd om meer betaalbare en levensloopbestendige woningen voor ouderen, doorheen heel de gemeente Hulst.

*Via de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting kan de gemeente afdwingen dat er bij nieuwe projecten voor minimaal tweederde in de betaalbare sector wordt gebouwd. Daarnaast is er ook opgenomen dat er voldoende nulredenwoningen moeten worden gerealiseerd.*

- In sommige dorpen zijn weinig jongeren en jonge gezinnen. Er wordt gevraagd om de jeugd zo veel mogelijk in de eigen kern te houden en nieuwe jongeren aan te trekken, bijvoorbeeld door de bouw van betaalbare starterswoningen. Tiny houses bieden mogelijk een uitkomst.

*Door de bouw van nulredenwoningen (met name bedoeld voor de oudere doelgroep) wordt automatisch de doorstroming gestimuleerd, en komen er meer bestaande, betaalbare woningen vrij voor bijvoorbeeld jongeren. De Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting zorgt er tevens voor dat er ook voldoende betaalbare nieuwbouwwoningen worden gebouwd. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van Tiny Houses.*

- Probeer om leegstand te voorkomen.

*Het is belangrijk om te bouwen naar behoefte, zodat leegstand zo veel mogelijk wordt voorkomen. De gemeente Hulst voert daarnaast een leegstandsonderzoek uit, waarbij we de redenen voor leegstand proberen te achterhalen.*

- Kijk naar de mogelijkheden voor een nieuwe invulling van leegstaande panden.

*Vanuit de gemeente staan we positief tegenover het herbestemmen van panden. Indien er gebouwen leegstaan, kijken we als gemeente mee naar alternatieve invullingen. Indien herbestemming geen optie vormt, wordt er ingezet op herstructurering, zodat een ruimtelijke kwaliteitswinst kan worden behaald. Hierin zijn we uiteraard wel afhankelijk van marktpartijen.*

- In veel dorpen is er een voorkeur voor permanente bewoning in plaats van 2<sup>e</sup> woningen.

*Dat men een tweede woning koopt kan de gemeente niet tegenhouden. Toeristische verhuur van woningen is echter niet mogelijk. Permanente verhuur van woningen kan wel, zodat in deze huizen ook permanente bewoning is.*

- Men is voorstander van toerisme, maar wil voorkomen dat toerisme de overhand neemt en de leefbaarheid van dorpen beïnvloed.

*De gemeente Hulst werkt via verschillende toeristische beleidsplannen aan de stimulering van zowel dagtoerisme als verblijfsrecreatie. Uiteraard dient daarin altijd een balans te zijn, waarin de bewoners zo min mogelijk overlast ondervinden van het toerisme. De gemeente stimuleert kleinschalige verblijfsrecreatie.*

*Toeristische verhuur van woningen is verboden volgens het gemeentelijke Omgevingsplan.*

### **Leefbaarheid:**

- Inwoners waarderen initiatieven van hun medebewoners of organisaties uit de dorpen zelf. Kanttekening is dat het moeilijk is om voldoende vrijwilligers of bestuurders te vinden. Om vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken moet het flexibeler en vrijblijvender kunnen worden ingevuld.

*De gemeente erkent dit gevoel en ziet dit ook bij veel organisaties. Waar het kan stimuleert de gemeente deze flexibiliteit, maar veelal is dit aan de organisatie of stichting zelf om te bepalen.*

- In een aantal kernen is sprake van grensproblematiek, waarbij sommige Belgische inwoners niet aangehaakt raken in het 'netwerk van het dorp'. Inwoners uiten hun zorgen hierover.

*De gemeente Hulst gaat onderzoeken hoe ze nieuwe inwoners beter kunnen informeren over het gebruik van voorzieningen, de wetgeving, het leven in Hulst en andere bruikbare informatie.*

### **Duurzaamheid:**

- Veel inwoners zijn al bezig met het verduurzamen van de eigen woning. De gemeente zou specifiek de bewoners van huizen met een laag energielabel kunnen stimuleren om te gaan verduurzamen. De Energiebank kan hen hierbij helpen.

*De gemeente Hulst is per 2 september gestart met de uitvoering van de lokale aanpak isolatie (SPUK middelen van het RIJK). Dat doen we door een eigen aanpak gericht op energiearmoede en een aanpak via het Zeeuws isolatieprogramma. In beide onderdelen richten we ons specifiek op woningen van eigenaar-bewoners met de laagste energie labels. De Energiebank Hulst is betrokken bij de aanpak gericht op energiearmoede. Een energiecoach geeft advies aan huis gericht op energiebesparing. Wanneer nodig installeren zij energiebesparende producten zoals led-lampen, radiatorfolie en dergelijke.*

- Om te verduurzamen wordt o.a. verzocht om voorlichting en financiële ondersteuning (bv. Door subsidies), en een visie m.b.t. verduurzaming van woningen.

*Voorlichting en subsidies zijn reeds beschikbaar. Via onze communicatiekanalen besteden we geregeld aandacht aan dit thema. Denk hierbij aan de lokale aanpak isolatie.*

*In de actualisering van het duurzaamheidsbeleid zal ook aandacht worden besteed aan het thema op hoofdlijnen. De concretere visie voor de verduurzaming van woningen wordt vormgegeven in de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen, vanaf eind 2026 via een warmteprogramma onder de Omgevingswet. Via de website is op dit moment al een link beschikbaar waar inwoners voor hun woning een handelingsperspectief kunnen inzien.*

- Er wordt gevraagd aan de gemeente om mee te denken aan het verduurzamen of het faciliteren van energetische oplossingen, door bijvoorbeeld een collectieve energieopslag in een wijk.

*Dit vraagstuk wordt meenemen in de contacten met de netbeheerder en de wijkuitvoeringsplannen.*

- Er valt nog een slag te slaan met het herstellen, toevoegen en beter toegankelijk maken van het groen in de openbare ruimte.

*Bij onderhoud en herinrichting krijgt groen een steeds belangrijkere rol en meer aandacht. Dit komt mede doordat het nu gekoppeld kan worden aan klimaatadaptatie, wat financiële voordelen biedt, zoals het voorkomen van wateroverlast en het verminderen van de druk op het riool. Eén van de grootste uitdagingen is het ruimtegebrek in de openbare ruimte, waar steeds meer binnen beperkte ruimte moet gebeuren. Om dit te overkomen, moeten we innovatieve en efficiënte oplossingen toepassen. Een klimaatbestendige omgeving is een groene omgeving, en dit aspect wordt steeds meer geïntegreerd in onze werkwijzen.*

- Bij nieuwe ontwikkelingen en herstructureringsprojecten zou meer groen toegepast mogen worden. De ruimtelijke kwaliteit mag niet ten koste gaan van financiële overwegingen.

*Zoals eerder genoemd, wordt steeds meer aandacht besteed aan het belang van groen in de openbare ruimte en de positieve effecten die dit met zich meebrengt. Samen met het nieuwe Duurzaamheidsbeleidsplan zal er ook een klimaatadaptatiebeleid worden ontwikkeld. Dit beleid biedt duidelijke richtlijnen voor het gebruik van groen, zodat het zowel functionele als esthetische waarde heeft. Onlangs is er ook een zogenaamd “projectplan” geïntroduceerd, dat voorafgaand aan een project wordt opgesteld en waarin klimaatadaptatie en groen zijn opgenomen. In het beleidsplan kan bijvoorbeeld worden overwogen om een bepaald percentage groen vast te leggen wanneer een gebied heringericht wordt.*

- Kijk naar de problematiek rond wateroverlast bij hevige buien. Extra opvang van regenwater zou mogelijk moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld bij nieuwbouwwoningen en betere waterafvoer in de openbare ruimte.

*Als gemeente streven we ernaar om te voldoen aan de norm voor bui 9 in bebouwd gebied, wat betekent dat we in staat moeten zijn om 30 mm regenwater per uur te verwerken. Dit kan onder andere worden bereikt door de aanleg van regenwaterriolen. Bij reconstructies wordt nu al incidenteel bekeken of er mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld regenwater af te koppelen naar groenvoorzieningen. Het project Groote Kreek 2 biedt een uitstekende kans om te onderzoeken hoe we bij nieuwbouw de waterafvoer kunnen optimaliseren.*

- Creëer meer bewustwording onder burgers. Ten eerste door ze vroegtijdig te informeren, ten tweede door ze zelf te betrekken om de openbare ruimte samen te onderhouden en de eigen tuin en dak te vergroenen.

*Het NK-tegelwippen is een actie die de bewustwording onder burgers vergroot. Dit jaar staan we tot nu toe bovenaan in het Zeeuws Klassement. Daarnaast proberen we meer bewustzijn te creëren door tijdens gepland onderhoud klimaatadaptatieve maatregelen te nemen. We maken hierbij gebruik van onderhoud dat al gepland stond. Hierover hebben we ook een bericht opgenomen in een bewonersbrief.*

*Verder is dit jaar het beleid voor geveltuinen ingevoerd, waardoor inwoners de mogelijkheid krijgen om de ruimte voor hun deur zelf te vergroenen.*

- Stimuleer burgers en bedrijven om ook hun eigen terrein te ontharden en vergroenen.

*Als gemeente moeten we het goede voorbeeld geven voordat we burgers en bedrijven kunnen enthousiasmeren om mee te doen. Daarnaast is het essentieel dat we de voordelen duidelijk maken, want niets komt vanzelf. De actiedag op 28 september, georganiseerd in het kader van het NK-tegelwippen, is een stimulans om mee te doen. Inwoners kunnen die dag gratis tegels bij ons inleveren en ontvangen in ruil daarvoor een gratis kroostegel.*

#### **Voorzieningen:**

- In een aantal kernen is er nog geen concrete invulling voor de leegstaande kerken. Vraag vanuit de inwoners om te kijken naar de mogelijkheden om deze een nieuwe functie te geven.

*Leegstand van kerken is een landelijk probleem. Om meer aandacht te vestigen op dit probleem heeft het ministerie een decentrale uitkering beschikbaar gesteld aan gemeenten voor het opstellen van kerkenvisies. De Gemeente Hulst heeft deze uitkering aangevraagd en afgelopen periode een kerkenvisie opgesteld. De kerkenvisie moet ten tijde van het schrijven van dit rapport nog vastgesteld worden. Wanneer de visie en het plan worden goedgekeurd, ontvangen we het mandaat en middelen om de herbestemmingsmogelijkheden van de kerken te laten onderzoeken.*

- Voor zowel jong als oud is mobiliteit en bereikbaarheid belangrijk. Er wordt o.a. verzocht om meer mogelijkheden voor openbaar vervoer, flexibele vervoersmogelijkheden en betere verkeersveiligheid.

*De gemeente Hulst heeft dit hoog op de agenda staan en zal dit bespreken met de betrokken partijen die gaan over openbaar vervoer. Voor wat betreft verkeersveiligheid kijkt de gemeente per locatie of er maatregelen nodig zijn.*

- Parkeren is een belangrijk thema. Sommige inwoners zien mogelijkheden om bepaalde locaties autoluw te maken. Er moet echter wel voldoende parkeerruimte beschikbaar blijven. Handhaaf daarnaast op foutparkeerders.

*De gemeente Hulst is bezig met het opstellen van een parkeerbeleid. Dit beleid zal medio 2025 klaar zijn. In het parkeerbeleid worden regels opgenomen over het gebruik van parkeerplaatsen en parkeervergunningen en het minimaal aantal benodigde parkeerplaatsen bij nieuwe ontwikkelingen. Iedereen kon reeds input leveren voor dit beleid, maar er zal op een later moment nogmaals inspraak plaatsvinden.*

- Het is belangrijk om de bestaande voorzieningen zo veel mogelijk te behouden (bv. basisschool, dorps huis, buurtwinkel en sportvoorzieningen), en ook nieuwe voorzieningen mogelijk te maken. Hiermee kan je ervoor zorgen dat jongeren in de gemeente blijven wonen of terugkeren. De afstand tot voorzieningen is voornamelijk van belang voor de oudere doelgroep.

*Op dit moment zijn we bezig met het uitwerken van scenario's die half oktober zullen worden gepresenteerd in een collegevergadering. De bevindingen vanuit de Tour Inulst worden meegenomen en afgewogen bij de totstandkoming van de scenario's. Ondanks dat het accommodatiebeleid nog niet is vastgesteld, zijn er wel al ontwikkelingen die een voorloper zijn van de visie op het nieuwe accommodatiebeleid. Voorbeelden hiervan zijn het te ontwikkelen Sport- en cultuurhart Kloosterzande en in Hengstdijk het brainstormen over een ontmoetingsruimte in overleg met Dorpsraad en de stichting van het dorpshuis de Schuur.*

- **Probeer bestaande verenigingen in stand te houden. Initiatieven worden vaak zelf opgestart. De wens is om zelfstandig activiteiten te kunnen blijven organiseren, met ondersteuning vanuit de gemeente als daar behoefte aan is.**

*Via de website van de gemeente Hulst is er de mogelijkheid om door verenigingen en stichtingen subsidies aan te vragen, om zo activiteiten en voorzieningen te stimuleren die zonder deze bijdrage niet mogelijk zouden zijn. De gemeente zal daarna de aanvraag beoordelen.*

- **Voorzie in voldoende openbare (ontmoetings)ruimtes, waar mensen kunnen samenkomen. Dit kan in de vorm van wandel-/fietspaden, sport-/speelvoorzieningen en (beweeg)tuinen.**

*De input m.b.t. inrichting openbare ruimtes zal worden meegenomen in het implementatieplan van het SSBO (Samen Sporten Bewegen en Ontmoeten)-beleid dat in september door de gemeenteraad is vastgesteld.*

## 9. AFSLUITING

De hele Tour is er veel input gegeven door alle betrokkenen, waarvoor wij eenieder hartelijk willen danken.

De input wordt nu verder opgenomen in de diverse visies- en beleidsstukken. Voorbeelden zijn de Omgevingsvisie, woonzorgvisie, accommodatiebeleid en duurzaamheidsbeleid. Deze documenten worden ook ter inzage gelegd, waarop opnieuw inspraak mogelijk is. Hierover wordt u geïnformeerd. Wij raden aan om daarvoor de attenderingsservice 'Berichten over uw buurt' aan te zetten via <https://www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt>

Mocht u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen hebben, of na een tijdje benieuwd zijn naar de stand van zaken van een bepaalde wens of opmerkingen, dan kunt u contact opnemen via [info@gemeentehulst.nl](mailto:info@gemeentehulst.nl)



## Verlag Tour Inulst Walsoorden, Perkpolder & Ossenisse 28 maart 2024

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Algemeen

- Over het algemeen heerst het beeld dat deze tafelgesprekken abstract zijn. Bewoners vragen om meer aan te sluiten bij concrete ontwikkelingen.
- Sommige inwoners hebben daarnaast kritiek over de wijze van uitnodigen. Men vindt het jammer dat er niet meer inwoners aanwezig zijn.

### Duurzaamheid

- Probeer om inwoners op een laagdrempelige manier te informeren en te benaderen over de mogelijkheden tot verduurzaming.
- Veel bewoners hebben zelf al stappen gezet om hun eigen woning te verduurzamen (o.a. plaatsen van zonnepanelen, warmtepomp en isoleren).
- Hittestress is niet aan de orde, maar bewoners zijn wel bewust bezig met het veranderende klimaat en denken in mogelijkheden (bv. opvang regenwater).
- Het openbaar gebied zou meer vergroening en verfraaiing kunnen gebruiken.
- Over het algemeen zijn er positieve geluiden te horen over de leefomgeving en de omliggende natuur.

### Voorzieningen

- De huidige recreatiemogelijkheden en ontmoetingsplaatsen zijn belangrijk. Er wordt veel gedaan om de leefbaarheid te behouden en te versterken. De dorpsraad en activiteiten helpen daarbij.
- Initiatieven worden vaak zelf opgestart. Er is wel nood aan meer vrijwilligers. De wens is om zelfstandig activiteiten te kunnen blijven organiseren, met ondersteuning vanuit de gemeente als daar behoefte aan is.
- Er wordt veel gebruik gemaakt van voorzieningen buiten de eigen kern. Probeer deze in stand te houden en houdt ook rekening met een goede bereikbaarheid. Kloosterzande is de belangrijkste kern waar inwoners op terugvallen.
- Verbeter de kwaliteit van de (provinciale/waterschaps-) wegen. Verder wordt het belang van voldoende wandel- en fietspaden aangekaart.
- Mensen kijken naar elkaar om. Er is een actieve gemeenschap met veel sociale cohesie.

### Wonen en zorg

- Voorkeur voor permanente bewoning in plaats van 2<sup>e</sup> woningen. Voorkomen dat toerisme de overhand neemt. Het toenemende toerisme mag geen onevenredige overlast veroorzaken voor de bewoners. Behoud de rust en ruimte, dit kenmerkt de omgeving.
- Toevoeging van een kleinschalige woonvorm (bv. hofje) in de eigen kern is positief. Denk hierbij aan wonen in combinatie met zorg, ontmoetingsruimtes, behoud van privacy en mix van doelgroepen en leeftijden. Doe dit aangrenzend aan de bestaande woningen.

- Bouwen binnen de bestaande bebouwing heeft de voorkeur. Onderzoek ook de mogelijkheden voor kleinschalige uitbreiding.
- Twijfels dat er niet voldoende plaats is in de verzorgingstehuizen. Bewoners zijn (nog) niet bezig met het levensloopbestendig maken van de eigen woning. Zorg dat er voldoende mogelijkheden zijn tot huishoudelijke hulp en faciliteren van maaltijden.
- Er zijn weinig jongeren en jonge gezinnen. Probeer om de jeugd in de eigen kern te houden en nieuwe jeugd aan te trekken.



## **Verslag Tour Inulst Sint Jansteen, Heikant, Absdale en Kapellebrug**

**16 april 2024**

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Algemeen

- Meer transparantie in beslissingen en communicatie vanuit de gemeente Hulst.
- Meer transparantie in wat er wordt georganiseerd op de dorpen en in de dorpshuizen.

### Duurzaamheid

- Over het algemeen is men tevreden met het groene karakter van de eigen kern, maar er valt nog wel een slag te slaan met het herstellen, toevoegen en beter toegankelijk maken van groen in de openbare ruimte.
- Zet in op vergroening en verduurzaming, bijvoorbeeld d.m.v. subsidies, leenvormen, voorlichting en stimuleren van groene initiatieven.
- Gemeente heeft een voorbeeldfunctie op het vlak van verduurzaming. Verduurzaming mag echter niet ten koste gaan van openbaar groen.
- Sommige inwoners zijn al bezig met het verduurzamen van de eigen woning. De Energiebank met energiecoaches kunnen hierbij helpen, maar er is ook een drempel om hier gebruik van te maken.
- Leg de focus op oudere woningen met een laag energielabel.
- Wateroverlast vormt nijpend probleem. Kijk naar mogelijkheden van wateropvang bij nieuwbouwwoningen en betere waterafvoer in de openbare ruimte.
- Men maakt zich zorgen over berichtgeving rond PFAS en vraagt zich af of de gemeente hier iets in kan betekenen.

### Voorzieningen

- Probeer de bestaande voorzieningen zo veel mogelijk in stand te houden en maak nieuwe voorzieningen mogelijk, met name in de nabijheid van de eigen kern.
- Combineer verschillende kleinschalige voorzieningen en functies.
- Kijk naar mogelijkheden om de kerk een nieuwe invulling te geven. Belangrijk dat het openbare karakter behouden blijft, bijvoorbeeld door een combinatie van verschillende functies.
- Inwoners geven aan dat er te weinig mogelijkheden zijn voor openbaar vervoer.
- Ingrepen in de openbare ruimte mogen niet ten koste gaan van het aantal parkeerplaatsen. Op sommige locaties is hier al een tekort aan.
- Voorzie in voldoende openbare en zichtbare sport- en speelvoorzieningen en (beweeg)tuinen.
- Mensen zouden graag beter op de hoogte worden gehouden van wat er te doen is in hun eigen dorp.

### Wonen en zorg

- Inwoners hechten veel belang aan veilig en rustig wonen. Op dit moment is er veel overlast van verkeer. Men vreest dat dit door de komst van de nieuwe distributiecentra alleen maar erger wordt.
- Geef ruimte aan woonvormen (bijvoorbeeld hofjes), met een ontmoetingsruimte waarin mensen van verschillende leeftijden met elkaar samenwonen en naar elkaar omkijken.
- Maak doorstroming mogelijk. Zet in op meer betaalbare en levensloopbestendige woningen.
- Voor jongeren is het lastig om een huis te vinden door een tekort aan betaalbare starterswoningen. Er worden veel appartementen in een duurder segment gebouwd.
- Er zijn te veel procedures die alternatieve woonvormen (bv. tiny houses en kangoeroewoningen) beperken.
- Geef inwoners de mogelijkheid om woningaanpassingen te doen. Voorzie in voldoende informatie naar de mogelijkheden.
- Er is een gebrek aan service op het vlak van zorg, met name eerstelijnszorg.
- Probeer om leegstand te voorkomen en kijk naar nieuwe invulling van leegstaande panden.



## Verlag Tour Inulst Lamswaarde, Terhole, Kuitaart 7 mei 2024

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Algemeen

- Bewoners maken hun zorgen kenbaar over de verkeerssituatie Hulsterweg Kuitaart. Bewoners willen dat de snelheid verlaagd wordt naar 30 kilometer per uur, hogere drempels en communicatie richting verkeersdeelnemers. Naast de wens van een rondweg is ook de wens geopperd om het huidige fietspad te verplaatsen.
- Het fietspad Terhole-Hulst is in slechte staat volgens de bewoners.
- De situatie in de Frederik Hendrikstraat wordt besproken. Er worden vraagtekens gesteld bij de draagkracht van de weg en de huidige staat van het asfalt. Ook de bebording zou onjuist zijn.

### Duurzaamheid

- Geconstateerd wordt dat er weinig aanmeldingen zijn voor de energicoaches.
- Bewoners spreken de wens uit om naar voorbeeld van Ossensisse te kijken naar mogelijkheden voor een eigen elektrisch netwerk en naar kansen voor waterstof.
- Inwoners ervaren wateroverlast door water in kelders en optrekkend vocht in woningen.

### Voorzieningen

- Mensen moeten naar de voorzieningen toe, aangezien er steeds meer voorzieningen wegvallen. Kijk of er mogelijkheden zijn voor vervoersmogelijkheden naar die voorzieningen.

### Wonen en zorg

- Prettig wonen wordt gekenmerkt door woorden als rust, ruimte, saamhorigheid, vrijheid en het aanwezige verenigingsleven.
- De centrale ligging van de dorpen is positief.
- Geboren en getogen zijn op de dorpen en er nog steeds wonen wordt als prettig ervaren.
- Inwoners waarderen eigen initiatieven uit de dorpen zelf. Kanttekening is dat het moeilijk is om voldoende vrijwilligers of bestuurders te vinden.
- Inwoners staan positief tegenover de ontwikkeling van kleinere betaalbare woningen.
- Het laten uitvoeren van een woonscan en cursus levensloopbestendig wonen worden aangehaald als goede voorbeelden om uit te voeren/te volgen naar voorbeeld van de kern Philippine.
- Het wordt belangrijk gevonden dat mensen een eigen netwerk hebben als men zorg nodig heeft.
- Er worden kansen gezien in de flextaxi.
- Bewoners missen woonvormen voor senioren.

Sporten en bewegen:

- Bewoners zouden graag meer mogelijkheden zien voor waterrecreatie.



## Verlag Tour Inulst Kloosterzande, Kruisdorp, Strooienstad 22 mei 2024

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Duurzaamheid

- Men geeft aan dat de meeste huizen in de kern een laag energielabel hebben. De gemeente zou specifiek de inwoners van deze huizen moeten stimuleren om te gaan verduurzamen.
- De gemeente kan verduurzaming faciliteren door bijvoorbeeld warmtepompen of een energiebatteerij te centraliseren.

### Voorzieningen

- Sportfaciliteiten in de kernen houden draagt bij aan de leefbaarheid.
- Vanuit verschillende verenigingen is het initiatief van het sport- en cultuurhart Kloosterzande ontstaan. Hiermee wordt beoogd om in het kader van toekomstbestendigheid alle voorzieningen en sportfaciliteiten te combineren en te centreren.
- Dit centreren van voorzieningen zou ook kunnen werken voor voorzieningen rondom het verzorgingstehuis (bijv. fysio en apotheek) en de school (bijv. kinderdagverblijf en bibliotheek).
- De school is sterk verouderd en heeft vernieuwing nodig. Er wonen relatief veel jonge gezinnen op Kloosterzande en de school heeft voldoende leerlingen om voort te kunnen bestaan.
- Men geeft aan dat een soort centrum in de kern gemist wordt.
- Carnaval wordt gezien als belangrijk voor de sociale samenhang.
- Het zwembad is een belangrijke voorziening voor de jeugd op het dorp.
- Er is een aantal wandelpaden dat verbeterd kan worden (Putting, Laantje).
- In de Bloemenbuurt is toenemende agressie en in het bos rondom het Laantje zou men drugs gebruiken.
- Men verwacht een positief effect van het toerisme in Waterzande op Kloosterzande.
- De verkeersveiligheid is niet overal in orde, vooral de Groenendijk is een aandachtspunt.

## Wonen en zorg

- Om zorg haalbaar te houden, is het nodig om de zorg te centraliseren. Het centraliseren van zorgfaciliteiten kan plaatsvinden rondom Antonius.
- In dit centraal inrichten van de zorg heeft de gemeente een faciliterende rol.
- Men geeft als aandachtspunt mee dat centraliseren goed is, maar dat het niet te groot moet worden om de efficiëntie te behouden.
- Het aantal vrijwilligers neemt steeds meer af. Om vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken moet het flexibeler en vrijblijvender kunnen worden ingevuld.
- Om te voorkomen dat steeds meer mensen geldproblemen krijgen, is het belangrijk om betaalbare woonvormen te hebben.
- Het is voor ouderen lastig om kleiner te gaan wonen. Dit belemmert de doorstroming.
- De driehoek van gemeente, wooncorporaties en zorginstellingen werkt volgens inwoners niet goed om tot initiatieven te komen voor nieuwe toekomstbestendige woningen.



## **Verslag Vogelwaarde, Hengstdijk en omgeving** **29 mei 2024**

Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons hebben gedeeld.

### **Algemeen:**

- De communicatie over de ontwikkelingen in de dorpen kan zowel ambtelijk als bestuurlijk beter worden meegegeven.

### **Duurzaamheid:**

- Het merendeel van de bewoners is al bezig met het verduurzamen van de eigen woning. De mogelijkheden voor verduurzaming zijn wel afhankelijk van het bouwjaar van de woning. Opgemerkt wordt dat de oudere generatie het verduurzamen van de woning ook wil overlaten aan volgende bewoners.
- De energiebank is bekend en wordt naar tevredenheid ingezet in de kernen.
- Er wordt aandacht gevraagd voor plaatsing van meer laadpalen.
- Op een aantal plaatsen is sprake van wateroverlast bij hevige buien, daar moet de gemeente mee aan de slag.
- In de kern Vogelwaarde is sprake van verzakkingen en scheurvorming in woningen bij droogte.
- Inwoners vinden vergroening van de openbare ruimte en privé tuinen een goed idee. Het straatbeeld is nu grijs en versteend. Ook extra opvang van water moet mogelijk worden gemaakt, o.a. vanwege de wateroverlast die wordt ervaren. De gemeente zou hier bijvoorbeeld via de scholen meer voorlichting over kunnen geven.
- Kijk voor de vergroening van de leefomgeving ook naar daken. Een subsidieregeling zonder minimum aan m<sup>2</sup> wordt als voorbeeld gegeven.

### **Voorzieningen:**

- Een eigen auto wordt als noodzakelijk beschouwd vanwege het ontbreken van openbaar vervoer.
- Een dorpswinkel/supermarkt, school, dorpscafé, geldautomaat en dorpshuis worden als noodzakelijke voorzieningen beschouwd. Wens is om naast het bloedprikken in het dorpshuis meer zorggerelateerde activiteiten te organiseren.
- Meer speelvoorzieningen voor de jeugd en een hondenuitlaatterrein staan hoog op de wensenlijst. Ga in gesprek met de jongeren om te horen wat zij nodig hebben om prettig te wonen.

### **Wonen en zorg:**

- Sociale cohesie, omzien naar elkaar en elkaar ontmoeten worden als zeer belangrijk ervaren om prettig te kunnen wonen (gemeenschapsgevoel).
- Inwoners willen graag in de eigen kern blijven wonen als ze ouder worden. Door het gebrek aan levensloopbestendige woningen kan dat nu niet en is verhuizen de enige optie. Doordat verliezen ouderen ook hun sociale kring en neemt de eenzaamheid toe.
- Ruimte bieden voor mantelzorgwoningen en tiny houses.
- Een maaltijdvoorziening voor ouderen wordt gemist.
- Verkeersveiligheid en persoonlijke veiligheid zijn randvoorwaarden voor prettig wonen. De Schoolstraat wordt als onveilig ervaren. Wens tot terugkeer van de betonblokken.
- Bewoners zien graag dat er mogelijkheden komen voor gezamenlijke woonvormen waardoor mensen ook meer voor elkaar kunnen zorgen.
- Ondersteuning van gemeente is gewenst bij realisatie van wandelroutes in de polder rondom de dorpen.



## Verslag Tour Inulst Hulst

### 5 juni 2024

Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons hebben gedeeld.

#### Algemeen:

Zet ruimtelijke ontwikkeling in om aan de sociale basis te bouwen waarbij gemeente verbindt en faciliteert.

#### Duurzaamheid:

- Gemeente is voor veel zaken afhankelijk van de landelijke politiek en daar is nog veel onduidelijkheid, bv. over saldering zonnepanelen, kernenergie en keuze voor waterstof of elektriciteit ter vervanging van het warmtenet.
- Bewoners zijn zelf al bezig met isoleren en plaatsen van zonnepanelen. Wel wordt gevraagd om een visie op te stellen m.b.t. verduurzaming van woningen op kleinschalig schaalniveau. Er wordt gevraagd om tips en financiële ondersteuning.
- Stimuleer duurzame maatschappelijke initiatieven zoals een collectieve energieopslag in een wijk. Betrek de bewoners in de wijk hierbij en kijk naar koppelkansen met andere ontwikkelingen op wijkniveau.
- Verstening van de (openbare) ruimte zorgt voor het verdwijnen van belangrijke landschapselementen.
- Voeg bij nieuwe ontwikkelingen en herstructureringsprojecten meer groen toe. Ruimtelijke kwaliteit mag niet ten koste gaan van financiële overwegingen.
- Er wordt gevraagd om goed beheer en onderhoud van de openbare groene ruimte.
- Een positieve ontwikkeling is dat er minder gemaaid wordt vanwege biodiversiteit. Dit mag echter niet ten koste gaan van de veiligheid.
- Creëer bewustwording onder burgers. Ten eerste door ze vroegtijdig te informeren, ten tweede door ze zelf te betrekken om de openbare ruimte samen te onderhouden.
- Kijk naar alternatieve producten/ manier van werken m.b.t. landbouw.

#### Voorzieningen:

- Parkeren is een belangrijk thema. Sommige inwoners zien mogelijkheden om bepaalde locaties autoluw te maken (bv. Grote Markt). Er moet echter wel voldoende parkeerruimte beschikbaar blijven.
- Er wordt gevraagd om de verkeersveiligheid en sociale veiligheid beter te handhaven.
- Voor zowel jong als oud is mobiliteit en bereikbaarheid belangrijk. Inwoners vinden het openbaar vervoer over het algemeen niet voldoende. Dit gaat o.a. over het ontbreken van

openbaar vervoer, de verbinding van Zeeuws-Vlaanderen t.o.v. andere (studenten)steden in Nederland en de verbinding binnen Zeeuws-Vlaanderen.

- Een deelauto zou voor sommigen een oplossing kunnen zijn.
- Voorzieningen behouden en uitbreiden voor jongeren (sport, welzijn, etc). Probeer te zorgen dat jongeren weer terugkeren en vraag wat hun wensen zijn. Zorg voor voldoende activiteiten en werkaanbod.
- Men is te spreken over de organisatie Hulst voor Elkaar. Deze doet veel voor de samenleving, en moet zeker behouden blijven voor activiteiten en sociale cohesie.
- Faciliteer en stimuleer initiatieven van burgers en ondernemers. Er wordt gevraagd aan de gemeente om het vrijwilligerswerk te coördineren.
- Inzetten op toerisme. Streef naar een intensieve samenwerking tussen 3 gemeenten van Zeeuws-Vlaanderen.

#### **Wonen en zorg:**

- Een combinatie van doelgroepen en ontmoetingsruimtes kan bijdragen aan de sociale cohesie. Ouderen en jongeren kunnen wellicht iets voor elkaar betekenen.
- Prettig wonen betekent rust (geen geluidsoverlast), ruimte, natuur en (verkeers)veiligheid.
- Zorg voor voldoende betaalbare woningen.
- Er wordt gevraagd om meer onderzoek te doen naar mogelijke andere functies voordat een pand wordt getransformeerd naar woningen.
- Besteed meer aandacht aan de hoogte van nieuwe gebouwen. Door hoogbouw gaan nostalgie en cultuurhistorische overblijfselen verloren.
- Wonen nabij voorzieningen is belangrijk. Afstand wordt pas een probleem als er sprake is van verminderde mobiliteit.
- Er ligt een uitdaging bij de (langdurige) thuiszorg.
- Mogelijkheden bieden zodat mensen om hulp kunnen vragen (bijvoorbeeld via app Hulst voor Elkaar).
- Zorg voor een vitalisering van de adviesraad sociaal domein in combinatie met wijkraden.
- Betrek burgers en houdt rekening met hun wensen. Zorg ook voor voldoende transparantie over de gemaakte keuzes.



## Verlag Tour Inulst Graauw, Zandberg, Paal, Emmadorp en omgeving 12 juni 2024 te Graauw

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Duurzaamheid

- Inzetten op meer vergroening in de wijk, dit kan door middel van vergroenen voortuinen, behoud van kruidentuin, (nieuw) dorps-/voedselbos, beweegtuintuin en wandelpaden.
- Mensen zijn positief over het initiatief van tegelwippen.
- Een aantal inwoners is al bezig met verduurzaming, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen en dakisolatie. Subsidies vormen ook een zetje in de rug.
- Men staat niet negatief tegenover een buurtbatterij.
- Belangrijk om initiatieven uit te dragen door de gemeente, bijvoorbeeld uitleg over team energiecoaches.
- Kijk naar mogelijkheden van het 'huis van de toekomst'. Het huis van de toekomst wekt alle energie die het nodig heeft zelf op.
- Er zijn voldoende laadpalen. Veel mensen hebben een eigen aansluiting aan huis.

### Voorzieningen

- Er wordt te hard gereden. Groene verkeersremmers zouden een oplossing kunnen bieden.
- Mensen zijn gewend aan het feit dat er niet veel voorzieningen zijn in Graauw. Wel is het belangrijk om de basisschool, dorps huis en sportvoorzieningen te behouden.
- De school vormt de ziel van het dorp. Alles gebeurt rondom de school.
- De pilot met gratis kinderopvang wordt als positief ervaren. Ondanks dat er veel leegloop is naar België, komen er ook nieuwe kinderen bij op de basisschool.
- Graauw kan niet zonder een dorps huis. Het vormt de belangrijkste ontmoetingsplek. Er wordt gesproken om de school en het dorps huis in één multifunctioneel gebouw onder te brengen.
- De toekomst van de kerk is een veelbesproken onderwerp. Er is nog geen zicht op een nieuwe invulling. De inwoners willen graag snel concrete plannen zien. Vraag of de gemeente hier meer het voortouw in kan nemen.
- Het openbaar vervoer is beperkt. Behalve de buurtbus, boodschappenbus en wmo vervoer is er niets. Dit zou verbeterd kunnen worden door flexibele vervoersmogelijkheden.
- Er wordt veel georganiseerd in Graauw, zoals Graauwrock en Oktoberfest. Houdt deze evenementen in stand, mogelijk met een extra recreatieterrein.
- Men is positief over de clustering van meerdere sportclubs op één terrein. De sportvoorzieningen zouden behouden moeten worden.
- Blijvend faciliteren van werkmogelijkheden (lab en landbouw). Geen wens om (grootschalige) industrie bij te bouwen. Kleinschalige initiatieven zijn wel mogelijk.

## Wonen en zorg

- Over het algemeen wordt er prettig gewoond in Graauw.
- Inwoners geven wel aan dat betaalbare huizen voor jongeren ontbreken, zowel in het (sociale) huur- als koopsegment. Doorstroming is belangrijk. Tiny houses bieden mogelijk uitkomst.
- Er wordt opgemerkt dat veel mensen uit België hier woningen opkopen, maar hier niet vast komen wonen. Jongeren lopen hierdoor kansen mis.
- Bouw meer permanente woningen.
- Vanwege het beperkte voorzieningenniveau lijkt er geen behoefte te zijn aan bejaardenwoningen. Wanneer ouderen hulpbehoevend worden, is het niet meer mogelijk om in Graauw te blijven wonen.
- Een initiatief zoals hofjeswoningen wordt wel als positief beschouwd. Mensen kijken meer naar elkaar om en kunnen elkaar helpen.
- Houdt de bestaande zorgvoorzieningen op peil.
- Hulst voor Elkaar is zichtbaar, maar zou nog verbeterd kunnen worden op het digitale vlak.
- Men vindt het jammer dat het 'ons kent ons' gevoel steeds meer verdwijnt doordat er veel Belgen in Graauw en in de directe omgeving zijn komen wonen. Belangrijk om elkaar te leren kennen.
- Om eenzaamheid tegen te gaan zijn er enkele initiatieven opgericht, zoals Graauwse Keuken, picknick en de wandelvierdaagse.
- Er zijn weinig seizoenarbeiders. Mensen ondervinden ook geen overlast.
- Wel zijn er aantal statushoudergezinnen. Deze kinderen gaan naar de basisschool in Graauw. Dit is een aanwinst voor de school.



## Verlag Tour Inulst Nieuw-Namen 19 juni 2024

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Algemeen

- Veel meer inzoomen op grensproblematiek. Kijk ook naar de mogelijkheden die dit biedt. Probeer mensen meer te trekken richting Nieuw-Namen.
- Betere communicatie en opvolging vanuit Gemeente met name voor nieuwe inwoners.
- Geef duidelijk aan wat wel en niet kan.
- Gebruik de kracht van het dorp.

### Duurzaamheid

- Veel mensen zijn zelf al bezig met verduurzaming. Bij veel zaken is men echter afhankelijk van wet- en regelgeving vanuit het Rijk.
- Sommige inwoners maken gebruik van subsidiemogelijkheden en de Energiebank.
- Collectief (bijvoorbeeld collectieve batterij) kan bijdragen aan het individueel belang.
- De openbare ruimte zou meer vergroend mogen worden. Ook particulieren aanspreken om tuinen te vergroenen. Zowel door buurtbewoners als gemeente zelf.
- Verduurzaming van het verenigingsleven: er moet een keus worden gemaakt welke voorzieningen verduurzaamd gaan worden.
- Regelgeving rond verduurzaming spreekt elkaar soms tegen, wat onduidelijkheid schept bij de inwoners.

### Voorzieningen

- Inzetten op behoud van de school. Dit vraagt om een gemeentelijke strategie op het vlak van financiën (bijv. mogelijkheden gratis kinderopvang) en communicatie. Kijk hierbij naar een integrale visie voor de leefbaarheid van het dorp (school, openbaar vervoer, voorzieningen en wonen).
- De speeltuinen aan school zijn versleten en zouden een verfraaiingsslag kunnen gebruiken. Men is wel positief over het Nobelplein, waar zich een groene speelplaats bevindt. Hier is een goede dynamiek vanwege de combinatie van verschillende type woningen.
- Er zijn veel verenigingen op Nieuw-Namen, maar de verwachting is dat het verenigingsleven op termijn terugloopt. Strikte regelgeving vormt een belemmering, bijvoorbeeld bij organisatie van evenementen. Subsidies zouden mogelijkheden kunnen bieden.
- Ieder dorp een eigen pagina aanbieden op Doe Mee om activiteiten op te zetten.
- Nieuw-Namen ligt dichtbij Kieldrecht. Voor bepaalde voorzieningen gaan de inwoners naar Kieldrecht, bijvoorbeeld voor de huisarts en supermarkten.
- Jongeren sporten met name in Kieldrecht of Hulst.
- Men wandelt met name in de polder. Op zich is men tevreden met de paden en wegen in de omgeving. Wel vindt men de openbare ruimte op sommige plaatsen verloederd.
- Er is behoefte aan een hondenspeelweide.
- Afvalinzameling zou beter geregeld mogen worden.

- Het wegvallen van de Bredabus vormt een groot probleem. Dat was voor Nieuw-Namen nog de enige lijn richting Hulst. Een bel-/buurtbus is een te grote drempel.
- De Groeve dient spoedig opgeknapt te worden. Het feit dat deze al 5 jaar gesloten is, steekt bij de inwoners van Nieuw-Namen. Ze willen weer trots zijn op de Groeve.

### Wonen en zorg

- Bewoners vinden dat er veel saamhorigheid is binnen Nieuw-Namen. Ze beschouwen het dorp als één groot hofje waar men voor elkaar wil zorgen. Echter, veel bewoners (waaronder Belgen) raken niet aangehaakt in het 'netwerk van het dorp'.
- Inwoners vinden dat er te weinig woningen zijn voor ouderen. Er komen veel ouderen vanuit Kieldrecht naar Nieuw-Namen wonen. Zorg voor voldoende mogelijkheden voor doorstroming.
- Behoudt de mogelijkheid voor zorgactiviteiten in het dorpshuis en de polikliniek in Hulst.
- Er is onwetendheid bij ouderen en inwoners over het algemeen over (jeugd)zorg, boodschappen, activiteiten, enz. Er wordt gevraagd om betere communicatie naar bewoners offline. Vraag of er een platform kan worden opgesteld per kern voor aanmelding zorgvraag of bieden van hulp.
- Creëer een vangnet voor mensen die dringend zorg nodig hebben, bijvoorbeeld d.m.v. goede thuiszorg.
- KBO en Zonnebloem zijn belangrijk voor Nieuw-Namen. Zij zorgen o.a. voor vervoer naar activiteiten. Daarnaast is er ook een boodschappenservice vanuit Hulst voor Elkaar.
- Er staan weinig woningen te koop, dus de beschikbare woningen worden wel goed verkocht. In Nederland is minder startkapitaal nodig dan in België. De woningen in België zijn wel goedkoper.
- Kijk of er mogelijkheden zijn voor (pre-)mantelzorgwoningen.
- Doorgaande weg (Hulsterloostraat) doorheen dorpskern veroorzaakt veel geluidsoverlast en onveiligheid. Er wordt hard gereden. Kijken of daar oplossingen te bedenken zijn om veiligheid te verbeteren.



## **Verslag Tour Inulst Clinge, Statenboom en omgeving** **26 juni 2024**

*Hieronder vindt u de belangrijkste punten die inwoners tijdens de bijeenkomst met ons deelden.*

### Algemeen

- Maak meer reclame voor de gemeente en probeer Hulst meer in de kijker te zetten.
- De aanwezigen geven aan dat ze het jammer vinden dat de opkomst van deze bijeenkomst in Clinge gering is.

### Duurzaamheid

- Inwoners geven aan dat er gebrek is aan gemeentelijke subsidies voor duurzaamheid.
- Er is weinig animo voor verdere verduurzaming (bijv. in de vorm van isolatie) van de woning.
- Bewoners raden aan om zonnepanelen te voorzien op de nieuwe distributiecentra.
- Men is tegen grootschalige voorzieningen voor windmolens, maar zou graag de mogelijkheden onderzoeken om zelfvoorzienend te worden, door bijvoorbeeld een kleine windmolen op het eigen terrein.
- Meer bekendheid geven aan bijeenkomsten vanuit de gemeente rond het thema 'duurzaamheid'.
- Vraag of er kan worden gekeken naar de problematiek rond wateroverlast. Enkele bewoners hebben last van kelders waar het water naar binnen loopt.
- Kijken of de gemeente iets kan betekenen in mogelijkheden voor opvang van regenwater.

### Voorzieningen

- Inwoners zijn over het algemeen tevreden over wat er te doen is in Clinge. Er wordt veel georganiseerd in het buurthuis Malpertuus en daar wordt veel gebruik van gemaakt.
- Op dit moment zijn er relatief veel sportverenigingen (tennis, padel, voetbal). Vraag is wel of het verenigingsleven overeind kan blijven.
- Het gebrek aan winkels en andere voorzieningen is voornamelijk voor ouderen een probleem. Wel wordt er veel online besteld bij supermarkten, maar dit maakt de kans op vereenzaming groter. Er wordt gevraagd of er busjes kunnen worden ingezet die de oudere bewoners ophalen om naar de winkel te gaan.
- Er zijn wel voldoende voorzieningen net over de Belgische grens waar gebruik van kan worden gemaakt.
- Er zijn voldoende mogelijkheden om te bewegen en om elkaar te ontmoeten. Hulst voor Elkaar speelt hier een belangrijke rol in. In de omgeving van Clinge zijn mooie gebieden om te wandelen, fietsen of om hard te lopen.
- Er staan op dit moment niet veel bedrijven leeg. Wanneer er sprake is van tijdelijke leegstand, dient het pand niet omgezet te worden naar wonen, want je verliest de mogelijkheid om een bedrijf te starten. Belangrijk voor het creëren en in stand houden van werkgelegenheid.
- Voorstel om één beweegpark te realiseren met andere kernen, zodat er meer gebruik van wordt gemaakt. Hoeft niet per se in de nabijheid te zijn, maar bij voorkeur wel permanent.

### Wonen en zorg

- Oudere mensen zouden oud moeten kunnen worden in hun eigen woning. Vraag om te kijken naar de haalbaarheid van seniorenwoningen (bijv. appartementen) in Clinge.
- Inwoners zijn positief over de menging van doelgroepen (ouderen en jongeren) in een gemeenschap met tiny houses, waarbij mensen naar elkaar kunnen omkijken. In het verleden heeft dit al gespeeld, maar dit project is nooit van de grond gekomen.
- Goed burenccontact is belangrijk.
- Er wordt gebouwd in Clinge, maar dit zijn voornamelijk vrije kavels voor koopwoningen. Bewoners uiten hun zorgen over het grote aantal Belgen dat woningen koopt, maar geen deel uitmaakt van de gemeenschap.
- Vraag om soepeler om te gaan met de regels voor een tweede woning op het perceel, met name als het te maken heeft met mensen die (toekomstige) zorg nodig hebben. Mogelijkheid om een (pre-)mantelzorgwoning te kunnen realiseren is belangrijk.
- Er zijn een aantal leegstaande woningen die negatief zijn voor het straatbeeld.
- Er wordt hard en vaak met zwaar verkeer gereden. Dit brengt geluidsoverlast met zich mee en heeft een kapot wegdek/trottoir tot gevolg. Dit kan mogelijk toenemen door het vrachtverkeer vanuit de distributiecentra.